

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om smittsamma sjukdomar och vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om smittsamma sjukdomar och vissa lagar som har samband med den (RP 13/2016 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Motion

I samband med propositionen har utskottet behandlat

- åtgärdsmotion AM 16/2016 rd Outi Mäkelä saml m.fl. Åtgärdsmotion om att införliva vattkoppsvaccin i det nationella vaccinationsprogrammet.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 11/2016 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- avdelningschef, överdirektör Veli-Mikko Niemi, social- och hälsovårdsministeriet
- överläkare Sari Ekholm, social- och hälsovårdsministeriet
- regeringsråd Liisa Katajamäki, social- och hälsovårdsministeriet
- lagstiftningsråd Jorma Kantola, inrikesministeriet, migrationsavdelningen
- polisinspektör Seppo Sivula, inrikesministeriet, polisavdelningen
- överinspektör Aino Salmi, inrikesministeriet, gränsbevakningsavdelningen
- regionförvaltningsöverläkare Mikko Valkonen, Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- direktör Jyrki Hakola, Försörjningsberedskapscentralen
- infektionsöverläkare Pekka Suomalainen, Södra Karelens social- och hälsovårdsdistrikt
- jurist Pirkko Sihvonen, Folkpensionsanstalten
- överläkare Pekka Eränkö, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet
- överläkare Maarit Sandelin, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)
- generaldirektör Juhani Eskola, Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- direktör Mika Salminen, Institutet för hälsa och välfärd (THL)

Betänkande ShUB 24/2016 rd

- avdelningsöverläkare Matti Ristola, Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt
- avdelningsöverläkare, professor Harri Saxén, Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt
- stadsepidemiolog Hannele Kotilainen, Helsingfors stads social- och hälsovårdsverk
- överläkare Markku Broas, Lapplands sjukvårdsdistrikt
- avdelningsöverläkare Hannu Syrjälä, Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt
- förvaltningsöverläkare Päivi Koivuranta-Vaara, Finlands Kommunförbund
- läkare Ville Holmberg, Global Clinic
- överläkare Jaana Föhr, Diakonissanstalten i Helsingfors
- verksamhetsledare Sini Pasanen, Positiiviset ry, HivFinland rf
- vice ordförande Asko Järvinen, Finlands Infektionsläkare rf
- sakkunnig på hälsovårdspolitik Lauri Vuorenkoski, Finlands Läkarförbund rf
- ordförande Leila Lehtomäki, Finlands Hälsovårdarförbund FHVF rf
- arbetsmiljöexpert Anna Kukka, Tehy ry
- arkiater Risto Pelkonen
- professor emeritus Petri Ruutu
- förvaltningsöverläkare Maria Virkki.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt
- Akava rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf.

Inget yttrande av

- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONEN

Propositionen

I propositionen föreslås det att den lag om smittsamma sjukdomar som utfärdades 1986 och som ändrats flera gånger efter det ska ersättas med en ny lag med samma namn.

Syftet med den nya lagen är att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem. Därför föreslås lagen innehålla bestämmelser om förebyggande åtgärder och tjänster. Det föreslås inte några bestämmelser om behandling av sjukdomarna, bortsett från de åtgärder som såsom ett led i vården och behandlingen behövs för att förebygga sjukdomsspridning. Bekämpningsarbetet kommer att genomföras som en del av social- och hälsovården och i enlighet med den lagstiftning som reglerar anordnandet och genomförandet av social- och hälsovård. Avsikten är också att stärka det internationella samarbetet och EU-samarbetet kring bekämpningen av smittsamma sjukdomar.

Det nuvarande samarbetet mellan kommunala och statliga myndigheter kvarstår. Kommunerna ska också i fortsättningen svara för bekämpningen av smittsamma sjukdomar på sitt område.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

Samkommunerna för sjukvårdsdistrikten ska med sin sakkännedom stödja kommunerna när det gäller att diagnostisera sjukdomar och utreda epidemier. Stärkt roll föreslås för den läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar i kommunen. Besluten i de ärenden som gäller personer och som det kommunala organ som ansvarar för smittsamma sjukdomar nu beslutar om kommer i huvudsak att anförtros den läkare i tjänsteförhållande som ansvarar för smittsamma sjukdomar i kommunen. Också regionförvaltningsverken och samkommunerna för sjukvårdsdistrikten ska utse en läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar. Avsikten är att koncentreringsenheten av det yrkesmässiga ansvaret till en viss person ska leda till ett mera ingående engagemang i uppdraget. Institutet för hälsa och välfärd kommer att kvarstå som expertorgan för bekämpningen på riksni-vå.

Vårdrelaterade infektioner och mikrober som är synnerligen resistenta mot läkemedel hör till utmaningarna för bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Alla verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och även verksamhetsenheter inom socialvården kommer att åläggas skyldighet att bekämpa smittsamma sjukdomar. Samkommunerna för sjukvårdsdistrikten kommer att ha en styrande roll i arbetet inom sitt område och i samband med det skyldighet att föra register över bärare av mikrober som är synnerligen resistenta mot läkemedel.

Myndigheternas tillgång till information som är nödvändig för bekämpningsarbetet kommer att regleras noggrannare. Det föreslås att Institutet för hälsa och välfärd och samkommunerna för sjukvårdsdistrikten ska få rätt att upprätta register över fall av en viss sjukdom. Avsikten är att registret ska främja utredningar av epidemier och spårning av smitta. Uppföljningen av biverkningarna av vaccinationer överförs från Institutet för hälsa och välfärd till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, och där till centrets övriga övervakning av läkemedelssäkerheten.

Bestämmelserna om beslut om åtgärder oberoende av en persons vilja preciseras. Dessa åtgärder ska fortfarande vara sekundära i förhållande till de åtgärder som genomförs i samförstånd med personen i fråga. Också ställningen för dem som hålls i karantän och isolerade ska förbättras genom mer detaljerade bestämmelser om deras rättigheter.

Enligt den nya lagen förpliktas alla förvaltningsnivåer att ha beredskap för exceptionella epidemier. Social- och hälsovårdsministeriet ska ha hand om ledarskapet i dessa situationer. För att möjliggöra smidig och snabb verksamhet kommer det att bli möjligt att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om att också verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården, socialvården och företagshälsovården ska få utföra vaccinationer. Genom förordning kan det också bestämmas om undantag från läkemedelsbestämmelserna och från bestämmelserna om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård.

I propositionen föreslås det vidare att bestämmelserna ska förtydligas när det gäller rätten till ersättning för inkomstbortfall för den som, för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom, förordnats att utebli från sitt förvärvsarbete eller hållas isolerad eller i karantän. Lagen om smittsamma sjukdomar ska innehålla bestämmelser om rätten till dagpenning vid smittsam sjukdom och sjukförsäkringslagen om hur dagpenningen fastställs och betalas ut. Till skillnad från gällande lag föreslås det att det i stället för den nuvarande dagpenningen och ersättningen för inkomstbortfall betalas bara en förmån som ersätter inkomstbortfallet, dvs. dagpenning vid smittsam sjukdom.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

Strafflagen föreslås bli ändrad för att där noggrannare ange de bestämmelser i lagen om smittsamma sjukdomar mot vilka brott kan bestraffas som hälsoskyddsförseelse.

Dessutom föreslås det tekniska ändringar i vissa andra lagar så att de hänvisar till den föreslagna lagen om smittsamma sjukdomar i stället för till den gällande lagen.

Lagarna avses träda i kraft våren 2016.

Motionen

AM 16/2016 rd. Motionärerna föreslår att regeringen vidtar åtgärder för att införliva vattkoppsvaccin i det nationella vaccinationsprogrammet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med propositionen är att göra lagen tydligare genom en fullständig omarbetning, för att lagen bättre ska kunna svara på de nya utmaningarna inom bekämpningen av smittsamma sjukdomar. I lagstiftningen om smittsamma sjukdomar skapas det på författningsnivå ändamålsenliga förutsättningar såväl för bekämpning av smittsamma sjukdomar i normala förhållanden som för hantering av pandemier och andra exceptionella epidemier. Vid störningar inom hälso- och sjukvården är det särskilt viktigt att ledningsansvaret och olika aktörers uppgifter och befogenheter är noggrant reglerade. Utskottet menar att lagen är ytterst viktig för skyddet av befolkningens hälsa och tillstyrker förslaget, dock med de ändringar som föranleds främst av grundlagsutskottets utlåtande.

Liksom den gällande lagen innehåller den föreslagna lagen om smittsamma sjukdomar ett flertal bestämmelser om myndigheternas befogenheter att ingripa i den enskildes grundläggande fri- och rättigheter och vidta nödvändiga inskränkande åtgärder. Den enskildes rättigheter måste i denna typ av lagstiftning och i den praktiska verksamheten beaktas bland annat så att nödvändiga åtgärder så ofta som möjligt genomförs i samförstånd mellan den som blir föremål för åtgärderna och den som beslutar om dem och att åtgärder mot någons vilja begränsas så att de är så få som möjligt. Lagen om smittsamma sjukdomar tillåter dock långtgående inskränkningar i de grundläggande fri- och rättigheterna, bland annat förordnande av karantän eller isolering. Grundlagsutskottet anser inte att de föreslagna bestämmelserna är problematiska med avseende på lagstiftningsordningen, med undantag för den rätt att införa brådskande restriktioner som ges en läkare som inte står i tjänsteförhållande. Social- och hälsovårdsutskottet föreslår att 70 § i lagförslaget ändras i linje med grundlagsutskottets utlåtande.

Den genomgripande revideringen skapar större klarhet bland annat i fråga om uppföljningen och bekämpningen av infektioner, uppföljningen av vacciners effekt och biverkningar, uppföljningen av antimikrobiell resistens och de informationskällor som kan utnyttjas i utredningen av epidemier. Bekämpningen av den oroväckande snabbt tilltagande antimikrobiella resistensen och av vårdrelaterade infektioner är av särskilt stor vikt. Revideringen har betydelse också med tanke på tillgången till jämförbara regionala uppgifter om kvaliteten på hälso- och sjukvården. Det är angeläget att de planerade reformerna om insamling och utnyttjande av uppgifter i elektroniska re-

Betänkande ShUB 24/2016 rd

gister träder i kraft. Utskottet framhåller också vikten av samarbete och av att de olika aktörerna därför har ändamålsenliga och fungerande rutiner för utbyte av information.

Regeringen föreslår lättnader i de administrativa rutinerna. Bland annat föreslås det att besluten om vissa kortvariga åtgärder ska överföras från det kommunala organet till den läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar. Också den föreslagna ändringen av ersättningssystemet, dvs. införandet av en dagpenning vid smittsamma sjukdomar som ersätter de tidigare förmånerna, förklarar administrationen.

Enligt 48 § i förslaget till lag om smittsamma sjukdomar får de som har ett bristfälligt vaccinationsskydd bara av särskilda skäl arbeta i klient- och patientutrymmen vid verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården där man vårdar klienter eller patienter som medicinskt sett är särskilt utsatta för allvarliga följder av smittsamma sjukdomar. Syftet med bestämmelsen, som har ett relativt vitt tillämpningsområde, är att skydda klienternas och patienternas liv och hälsa. Riskerna för smittsamma sjukdomar i verksamhetsenheterna bedöms på medicinska grunder och särskilt i varje enskilt fall. Bestämmelsen är förpliktande för arbetsgivaren, men personalen tvingas inte att låta vaccinera sig. Utskottet ser det som motiverat att vaccinationsskyddet för anställda inom socialvården och hälso- och sjukvården är tillräckligt täckande vid behandling av de patienter och klienter som avses i bestämmelsen. Tillämpningen av den nya bestämmelsen kräver dock omfattande information och handledning, varför utskottet föreslår att bestämmelsen börjar tillämpas först ett år efter det att lagen har trätt i kraft (93 §).

Under utskottsbehandlingen har det framförts oro över att lagförslaget kan leda till att människor i utlandet söker sig till Finland för eventuellt långvariga och dyra behandlingar och för att behandlingen av smittsamma sjukdomar kan utgöra en attraktionsfaktor som ökar invandringen. Enligt utskottet är detta inte sannolikt, men det är motiverat att följa utvecklingen. Utskottet föreslår två uttalanden i frågan. (*Utskottets förslag till uttalande*)

DETALJMOTIVERING

Lagförslag 1

5 §. Bemyndigande att utfärda förordning. Social- och hälsovårdsutskottet föreslår utifrån grundlagsutskottets utlåtande att bemyndigandet att utfärda förordning i 5 § ändras så att bemyndigandet gäller utfärdande av närmare bestämmelser. Genom förordning får det dessutom föreskrivas närmare om vilka av de smittsamma sjukdomar som kräver kontinuerlig uppföljning som ska omfattas av anmälningsplikt.

8 §. Bekämpning på regional nivå. Utifrån grundlagsutskottets utlåtande föreslår social- och hälsovårdsutskottet att 1 och 2 mom. preciseras i enlighet med propositionsmotiven. Regionförvaltningsverkets och sjukvårdsdistriktets befogenheter preciseras så att omnämmandet i 1 mom. att regionförvaltningsverket administrativt styr bekämpningen av smittsamma sjukdomar stryks. I 2 mom. preciseras sjukvårdsdistriktets uppgift att styra och stödja kommunerna och verksamhetsenheterna så att uppgiften gäller medicinsk sakkunskap.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

9 §. Bekämpning i kommunerna. Grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande (s. 7) att 9 § med hänsyn till den kommunala självstyrelsen bör preciseras genom en noggrannare förklaring av vad man i bestämmelsen avser med befolkning i förhållandet till kommunmedlemmarna, i det fall att bestämmelsen leder till nya uppgifter för kommunerna.

Enligt propositionsmotiven medför lagen inte några nya skyldigheter för staten eller kommunerna jämfört med gällande lag. Likaså förblir uppgiftsfördelningen mellan stat och kommun oförändrad. Social- och hälsovårdsutskottet föreslår att 1 mom. ändras så att dess inledande del motsvarar 7 § och dess avslutande del 3 § 1 mom. i den gällande lagen om smittsamma sjukdomar. Ordalydelsen förtydligar det som avses i propositionen, nämligen att tillämpningsområdet och målgruppen för lagen är desamma som i den gällande lagen. Den föråldrade termen sjukhusinfektion ersätts med det numera använda uttrycket vårdrelaterad infektion.

Utskottet föreslår vidare att bemyndigandet att utfärda förordning i 13 § preciseras och att det blir 9 § 2 mom.

10 §. Bekämpning av smittsamma sjukdomar inom försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet och vid vissa statliga inrättningar. Utifrån grundlagsutskottets utlåtande föreslås det att myndigheternas befogenheter preciseras så att 1 mom. i stället för andra liknande statliga inrättningar nämner polisen i fråga om dem som har omhändertagits av den. Vidare föreslår utskottet att det i slutet av 1 mom. läggs till att de myndigheter och inrättningar som nämns där får fatta sådana myndighetsbeslut som avses i paragrafen, om personen inte har permission eller vårdas vid en annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården.

12 §. Övervakning av bekämpningen. Utskottet föreslår att de nya bestämmelserna om tillsynen över hälso- och sjukvården inom försvarsmakten och hälso- och sjukvården för fångar beaktas i författningshänvisningarna i 5 mom.

13 §. Bemyndigande att utfärda förordning. I enlighet med grundlagsutskottets utlåtande föreslås det att bemyndigandet att utfärda förordning om kommunernas uppgifter flyttas till 9 §. Vidare föreslås det att 13 § får hänvisningar till de paragrafer där det föreskrivs om uppgifterna för social- och hälsovårdsministeriet, Institutet för hälsa och välfärd och regionförvaltningsverket samt om delegationen för smittsamma sjukdomar.

18 §. Laboratorieundersökningar och tillstånd. Utifrån grundlagsutskottets utlåtande föreslås det att villkoren för återkallelse av tillstånd binds till väsentliga förändringar i förutsättningarna för tillstånd och till att uppdagade brister i fråga om villkoren inte har avhjälpits trots föreläggande från regionförvaltningsverket.

47 §. Obligatoriska vaccinationer. Utifrån grundlagsutskottets utlåtande föreslås det att bestämmelsen utformas som en grundläggande bestämmelse om möjligheten att ordna obligatorisk vaccination under vissa i bestämmelsen nämnda omständigheter. Beslutet om ordnande av obligatorisk vaccination ska enligt bestämmelsen fattas genom förordning av statsrådet. Vidare föreslås en bestämmelse om en möjlighet att begränsa den obligatoriska vaccinationen till en viss befolkningsdel, grupp eller åldersgrupp. Det föreslås att bestämmelsen kompletteras med ett omnämmande av kommunernas skyldighet att ordna obligatorisk vaccination.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

50 §. Upphandling av vacciner. Utskottet föreslår att hänvisningen i 1 mom. rättas, eftersom avsikten är att 50 § ska tillämpas också på försvarsmaktens upphandlingar av vaccin enligt 46 §.

58 §. Åtgärder i samband med en omfattande smittrisk. Med stöd av grundlagsutskottets utlåtande föreslås det att 1 mom. preciseras så att bestämmelsen gäller stängning av de lokaler som nämns och förbud mot evenemang. Det föreslås att omnämmandet av färdmedel stryks, eftersom behövliga åtgärder kan riktas mot dem med stöd av 59 och 60 §.

Utifrån grundlagsutskottets utlåtande föreslås det vidare att 1 och 2 mom. kompletteras med att åtgärderna måste vara nödvändiga för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom.

70 §. Brådskande beslut om restriktioner. Utifrån grundlagsutskottets utlåtande föreslås en precisering av de förutsättningar under vilka någon annan än en tjänsteläkare får fatta beslut om restriktioner i inledningsfasen. Restriktionen ska enligt förslaget vara nödvändig för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom och de villkor som gäller restriktionen ska föreligga när beslutet fattas. Utskottet föreslår att restriktionens varaktighet förkortas från fem till tre dagar. Beslutet ska så fort omständigheterna tillåter det föreläggas den läkare i tjänsteförhållande för fastställelse som i kommunen eller samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ansvarar för smittsamma sjukdomar.

79 §. Statens medfinansiering av särskilda kostnader. Utskottet föreslår för tydlighetens skull att det i 2 mom. nämns att bestämmelsen gäller åtgärder som vidtagits med anledning av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog kan misstänkas vara en allmänfarlig smittsam sjukdom. I motiveringen till paragrafen hänvisar regeringen till bedömning av behovet av nödvändiga hälso- och sjukvårdstjänster i enlighet med 50 § i hälso- och sjukvårdslagen. Utskottet konstaterar att motiven felaktigt hänvisar till nödvändiga hälso- och sjukvårdstjänster. I stället skulle det i motiven ha stått brådskande vård, om vilken det föreskrivs i 50 § i hälso- och sjukvårdslagen.

93 §. Ikraftträdande. Utskottet föreslår att 48 § om vaccinationsskydd för anställda och studerande träder i kraft ett år i stället för sex månader efter det att lagen trätt i kraft, så att anställda och studerande ges tillräcklig tid att komplettera sitt vaccinationsskydd. Härigenom får också de som avser studera inom området i tid vetskap om att vaccinationsskydd krävs för vissa uppgifter.

Lagförslag 9

Utskottet föreslår att ett skrivfel i ingressen i den finska språkdräkten rättas. Ändringen påverkar inte den svenska språkdräkten.

Motionen

Eftersom det i budgetpropositionen för 2017 föreslås att vattkoppsvaccination tas in i det nationella vaccinationsprogrammet föreslår utskottet att åtgärdsmotionen förkastas.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2—8 och 10—18 i proposition RP 13/2016 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 9 i proposition RP 13/2016 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen förkastar åtgärdsmotion AM 16/2016 rd.

Riksdagen godkänner två uttalanden. (Utskottets förslag till uttalande)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhälle.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag ska tillämpas när bekämpningen av smittsamma sjukdomar ordnas och genomförs samt på planering, styrning, uppföljning och övervakning av arbetet.

Vad som i denna lag föreskrivs om arbetstagare ska också tillämpas på tjänstemän, personer i tjänsteförhållanden och jämförbara offentligrättsliga anställningar samt på arbetssökande.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *smittsam sjukdom* en sjukdom eller smitta som orsakas av mikrober som förökar sig i kroppen eller av delar av mikrober eller av parasiter; som smittsam sjukdom anses också ett tillstånd som orsakas av gift från mikrober; sjukdomar som orsakas av prioner jämföras med smittsamma sjukdomar; fynd i kroppen efter en läkt infektion anses inte som smittsam sjukdom,

2) *vårdrelaterad infektion* en smittsam sjukdom som uppkommit eller fått sin början under den tid en undersökning genomförts eller vård och behandling getts inom social- och hälsovården,

3) *mikrober som är synnerligen resistent mot läkemedel* sådana mikrober eller mikrobstammar som orsakar infektioner för vilkas behandling det finns en begränsad mängd eller inga användbara, effektiva antimikrobiella läkemedel,

4) *karantän* att den som utsatts eller med fog misstänks ha utsatts för sjukdomsalstrare hålls åtskild från andra i sitt hem eller på någon annan bestämd plats eller att flyttning av bagage, containrar eller andra varor som misstänks vara smittsamma begränsas eller att de åtskiljs från andra varor för att förhindra smittspridning,

5) *isolering* att den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat vårdas på en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården åtskild från andra så att smittspridning förhindras,

6) *epidemi* en större ökning än väntat av antalet fall av smittsam sjukdom under en viss tidsperiod i en viss befolkning eller inom ett visst område,

7) *exceptionell epidemi* en pandemi som utlysts av Världshälsoorganisationen samt andra smittsamma sjukdomsepidemier som utgör ett betydande hot mot folkhälsan och hälso- och sjukvårdstjänsternas tillräcklighet,

8) *zoonos* sjukdom som är överförbar mellan djur och människor,

9) *laboratorium* offentliga eller privata hälso- och sjukvårdsenheter som för att konstatera eller bekämpa smittsamma sjukdomar utför nödvändiga mikrobiologiska undersökningar eller andra laboratorieundersökningar och laboratorieuppgifter i syfte att bedöma dels hälsotillståndet hos patienter inom hälso- och sjukvården eller klienter inom socialvården, dels behovet av vård,

10) *klient- och patientutrymmen* klient- och patientrum, fordon som används vid sjuktransporter samt jämförbara utrymmen i vilka det finns risk för smitta eller att smitta sprids till klienter eller patienter.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

4 §

Klassificering av smittsamma sjukdomar

De smittsamma sjukdomarna indelas i allmänfarliga, övervakningspliktiga och andra smittsamma sjukdomar av vilka en del kräver kontinuerlig uppföljning på grund av den sjukdomsbörda eller epidemisk som sjukdomen innebär för befolkningen.

En smittsam sjukdom är allmänfarlig om:

- 1) smittsamheten är stor,
- 2) sjukdomen är farlig och
- 3) sjukdomsspridning kan förhindras med hjälp av åtgärder som riktas mot den som har eller med fog misstänks ha insjuknat eller utsatts för sjukdomsalstrare.

En smittsam sjukdom är övervakningspliktig om:

- 1) det för uppföljningen av förekomsten av sjukdomen behövs uppgifter som lämnas av en läkare eller ytterligare uppgifter som samlas in separat,
- 2) det för att förebygga sjukdomsspridning krävs särskilda åtgärder för att säkerställa undersökning för att konstatera sjukdomen samt vård och behandling av sjukdomen, eller
- 3) det är fråga om en sjukdom som kan förebyggas med hjälp av det nationella vaccinationsprogrammet.

5 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om vilka sjukdomar som är allmänfarliga och vilka som är övervakningspliktiga. Genom förordning av statsrådet föreskrivs dessutom närmare om anmälningsplikt för de andra smittsamma sjukdomar enligt 4 § 1 mom. som kräver kontinuerlig uppföljning på grund av den sjukdomsbörda eller epidemisk som sjukdomen innebär för befolkningen.

2 kap.

Bekämpningsarbete och myndigheter

6 §

Myndigheternas allmänna skyldigheter

De statliga myndigheter och sakkunniginrättningar som avses i denna lag samt kommunerna och samkommunerna ska systematiskt bekämpa smittsamma sjukdomar och förbereda sig på störningar inom hälso- och sjukvården. De ska inom sitt verksamhetsområde vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av eller risken för en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

7 §

Bekämpning på riksnivå

Den allmänna planeringen, styrningen och övervakningen av bekämpningen av smittsamma sjukdomar hör till social- och hälsovårdsministeriets uppgifter. Ministeriet ansvarar för den rikstäckande beredskapen för störningar inom hälso- och sjukvården eller för hot om sådana, och för ledarskapet i dessa situationer.

Nationell sakkunniginrättning för bekämpningen av smittsamma sjukdomar är Institutet för hälsa och välfärd, som med sin sakkunskap stöder social- och hälsovårdsministeriet och regionförvaltningsverken, upprätthåller rikstäckande epidemiologiska uppföljningssystem för bekämpningen av smittsamma sjukdomar samt styr och stöder bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunerna, samkommunerna för sjukvårdsdistrikten och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården. Institutet undersöker smittsamma sjukdomar, följer upp och utreder incidensen och förekomsten av smittsamma sjukdomar, utvecklar diagnostiken, uppföljningen och bekämpningen av dem samt informerar om dem och ger befolkningen instruktioner om hur man kan undvika smitta och förebygga smittspridning. Institutet ska för sin del sköta vaccinförsörjningen, följa upp verkningarna av vaccinen samt utreda biverkningarna av vacciner och vaccinationer. Institutet ska också som behörig myndighet i Europeiska unionen svara för den epidemiologiska uppföljningen och anmälningen av smittsamma sjukdomar.

8 §

Bekämpning på regional nivå

Regionförvaltningsverket ~~styr administrativt, samordnar och övervakar~~ bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område ~~och ansvarar tillsammans med samkommunerna för sjukvårdsdistrikten för den regionala beredskapen för störningar inom hälso- och sjukvården.~~ **Regionförvaltningsverket övervakar att samkommunerna för sjukvårdsdistrikten har regional beredskap för störningar inom hälso- och sjukvården.** Regionförvaltningsverket övervakar att bekämpningsarbetet genomförs enligt bestämmelserna samt att de nationella planerna och social- och hälsovårdsministeriets beslut verkställs. Vid regionförvaltningsverket ska det finnas en läkare som står i tjänsteförhållande till regionförvaltningsverket och ansvarar för smittsamma sjukdomar.

Samkommunen för sjukvårdsdistriktet styr och stöder kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården med sin **medicinska sakkunskap inom bekämpning av smittsamma sjukdomar**, utvecklar regionalt diagnostiken och behandlingen av smittsamma sjukdomar **och** utreder epidemier tillsammans med kommunerna. **Sjukvårdsdistriktet** förbereder bekämpning av och vård och behandling vid exceptionella epidemier samt har hand om utvecklingen av bekämpningen av vårdrelaterade infektioner vid verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården i sitt område. I samkommunen för sjukvårdsdistriktet ska det finnas en läkare som står i tjänsteförhållande till samkommunen och ansvarar för smittsamma sjukdomar.

Regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistrikten inom dess verksamhetsområde ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket ska fatta de administrativa beslut som föreskrivs i denna lag genom att utnyttja den sakkunskap som

Betänkande ShUB 24/2016 rd

finns i samkommunen för sjukvårdsdistriktet, i specialupptagningsområdet och vid Institutet för hälsa och välfärd. Den regionala beredskapen och beredskapsplaneringen för bekämpning av smittsamma sjukdomar ska genomföras så som föreskrivs i 38 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) med beaktande också av verksamheten inom företagshälsovården och den privata hälso- och sjukvården.

9 §

Bekämpning i kommunerna

Kommunerna ska inom sina områden organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar enligt denna lag som en del av folkhälsoarbetet på det sätt som föreskrivs i folkhälsolagen (66/1972), hälso- och sjukvårdslagen och denna lag. I kommunen ska det finnas en läkare som står i tjänsteförhållande till kommunen och ansvarar för smittsamma sjukdomar. Den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska utreda arten och utbredningen av en misstänkt eller konstaterad smittsam sjukdom samt vidta behövliga åtgärder för att förhindra att sjukdomen sprids. Bekämpande av smittsamma sjukdomar omfattar i denna lag förebyggande, tidigt konstaterande och uppföljning av smittsamma sjukdomar, behövliga åtgärder för utredning eller bekämpning av epidemier samt undersökning, vård och medicinsk rehabilitering av den som insjuknat eller misstänks ha insjuknat i en smittsam sjukdom samt bekämpning av vårdrelaterade infektioner.

Närmare bestämmelser om kommunernas tjänster för att förebygga spridningen av smittsamma sjukdomar utfärdas genom förordning av statsrådet. (Nytt)

10 §

Bekämpning av smittsamma sjukdomar inom försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet och vid vissa statliga inrättningar

Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet, Enheten för hälso- och sjukvård för fångar, de statliga mentalsjukhusen, statens skolhem och polisen, i fråga om personer som den har omhändertagit, ska, som en del av den hälso- och sjukvård de ansvarar för, ordna bekämpning av smittsamma sjukdomar så att verksamheten uppfyller skyldigheterna enligt denna lag. Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet, Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och de statliga mentalsjukhusen får för dem som omfattas av deras hälso- och sjukvård fatta sådana myndighetsbeslut som rör personer och som i denna lag angetts som en uppgift för kommunen, såvida inte personen i fråga har permission eller vårdas vid en annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården.

När bekämpningen av smittsamma sjukdomar ordnas ska de myndigheter och verksamhetsenheter som avses i 1 mom. samarbeta med samkommunen för sjukvårdsdistriktet i området och med kommunen och förbereda sig för exceptionella epidemier med beaktande av den beredskap som leds av social- och hälsovårdsministeriet.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

11 §

Delegationen för smittsamma sjukdomar

Som expertorgan vid bekämpningen av smittsamma sjukdomar finns vid social- och hälsovårdsministeriet en delegation för smittsamma sjukdomar.

12 §

Övervakning av bekämpningen

Regionförvaltningsverken ska inom sina verksamhetsområden övervaka att bekämpningen av smittsamma sjukdomar är lagenlig och sköta anknytande styrning.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården styr regionförvaltningsverkens verksamhet i syfte att genomföra, samordna och förenhetliga övervakningen och anknytande styrning.

Dessutom övervakar Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården att bekämpningen av smittsamma sjukdomar är lagenlig och meddelar anvisningar i synnerhet när det är fråga om:

- 1) principiellt viktiga eller vittsyftande ärenden,
- 2) ärenden som gäller flera regionförvaltningsverk eller hela landet,
- 3) ärenden som har ett väsentligt samband med andra övervakningsärenden som behandlas vid Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och som gäller annan socialvård eller hälso- och sjukvård eller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården,
- 4) ärenden som regionförvaltningsverket är jävigt att behandla.

Bestämmelser om inspektioner, övervakningspåföljder och övervakningsmyndigheternas rätt att få tillgång till uppgifter i anknytning till övervakningen av den kommunala social- och hälsovården finns i 42—44 § i folkhälsolagen (66/1972), 51—53 och 58 § i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), 33 a—33 c § i mentalvårdslagen (1116/1990), 55—57 § i socialvårdslagen (710/1982) och 75—77 § i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977).

På inspektioner, övervakningspåföljder och övervakningsmyndigheternas rätt att få tillgång till uppgifter vid övervakningen av tillhandahållare av privata hälso- och sjukvårdstjänster tillämpas bestämmelserna i 16, 17, 20 och 22 a § i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990). På inspektioner, övervakningspåföljder och övervakningsmyndigheternas rätt att få tillgång till uppgifter vid övervakningen av tillhandahållare av privata socialvårdstjänster tillämpas bestämmelserna i 17—22 och 39 § i lagen om privat socialservice (922/2011). På inspektioner, övervakningspåföljder och övervakningsmyndigheternas rätt att få tillgång till uppgifter vid övervakningen av hälso- och sjukvård som ordnas av statens mentalsjukhus tillämpas bestämmelserna i 33 a—33 c § i mentalvårdslagen, 10 b—10 d och 10 f i lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987) och 11—13 § i lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (1635/2015).

13 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de i 6 och 7 § avsedda uppgifterna för social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd, de i 6 och 8 § av-

Betänkande ShUB 24/2016 rd

sedda uppgifterna för regionförvaltningsverken och om sammansättningen, tillsättandet och uppgifterna för den i 11 § avsedda delegationen för smittsamma sjukdomar.

Närmare bestämmelser om arbetsfördelningen mellan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken vid styrning och övervakning kan vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Identifiering av dem som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat samt smittspårning

14 §

Frivilliga hälsokontroller och vaccinationer

Kommunen ska anordna allmänna vaccinationer och hälsokontroller för att förebygga smittsamma sjukdomar. Det är frivilligt att delta i vaccinationer eller hälsokontroller.

15 §

Riktade hälsokontroller

Regionförvaltningsverket kan förordna om hälsokontroll av personer som vistas på någon ort inom dess verksamhetsområde eller på vissa arbetsplatser, i vissa inrättningar, i färdmedel eller på liknande ställen, om undersökningen behövs för förhindrande av att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids. Det är frivilligt att delta i hälsokontrollen.

Hälsokontrollen utförs av läkare eller under läkares uppsikt av någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården med lämplig utbildning. Som en del av kontrollen kan nödvändiga prover tas och andra undersökningar utföras som inte medför betydande olägenhet för den som undersöks.

Anställda har rätt att genomgå hälsokontroll enligt 1 mom. eller undersökningar under arbetstid, om detta inte utan svårigheter är möjligt vid någon annan tidpunkt. Den del av den dagliga ordinarie arbetstiden som den anställde använder för detta ändamål räknas som tid i arbete.

16 §

Obligatorisk hälsokontroll

Regionförvaltningsverket kan besluta att det är obligatoriskt att delta i hälsokontroller som avses i 14 och 15 §, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

17 §

Bekämpning av vårdrelaterade infektioner

Verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och socialvården ska systematiskt bekämpa vårdrelaterade infektioner. Åtgärderna ska samordnas med de åtgärder för främjande av patient-säkerheten som anges i 8 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010).

Den som är chef för verksamhetsenheten ska följa upp förekomsten av smittsamma sjukdomar och mikrober som är synnerligen resistenta mot läkemedel och sköta smittbekämpningen. Verksamhetsenheten ska svara för ändamålsenligt skydd för och placering av patienterna, klienterna och de anställda och se till att antimikrobiella läkemedel används som sig bör.

Enhetschefen ska biträdas av sådana yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som är insatta i bekämpningen av smittsamma sjukdomar och samordna sin verksamhet med de åtgärder som kommunen eller samkommunen genomför samt med riksomfattande program för infektionsbekämpning som anknyter till vården.

18 §

Laboratorieundersökningar och tillstånd

Laboratorieundersökningar och laboratorieuppgifter som behövs för att konstatera smittsamma sjukdomar utförs vid Institutet för hälsa och välfärd och i laboratorier som har beviljats tillstånd för det eller vid verksamhetsenheter som övervakas av dessa. När ett laboratorium som beviljats tillstånd låter utföra undersökningar som köp från en underleverantör vid ett annat laboratorium eller övervakar undersökningar vid en verksamhetsenhet, ska det försäkra sig om att den underleverantör som laboratoriet anlitar eller verksamhetsenheten uppfyller de krav som enligt 3 mom. nedan ställs på laboratorier.

Regionförvaltningsverket beviljar tillstånd för laboratorierna. Regionförvaltningsverket ska begära utlåtande av Institutet för hälsa och välfärd innan ett laboratorium beviljas tillstånd. Tillståndet kan förenas med nödvändiga villkor som gäller tjänsternas omfattning, personal, lokaler, produkter och utrustning samt förfaranden.

Ett villkor för att ett laboratorium ska beviljas tillstånd är att laboratoriet har lämpliga lokaler och lämplig utrustning samt sådan yrkeskunnig personal som behövs för verksamheten och att kvalitetssäkringen vid laboratoriet och övervakningen av de underleverantörer som laboratoriet anlitar och de verksamhetsenheter som det övervakar har ordnats på ett ändamålsenligt sätt.

Regionförvaltningsverket övervakar laboratorierna med hjälp av expertstöd från Institutet för hälsa och välfärd. Regionförvaltningsverket kan återkalla ett tillstånd, om det efter att tillståndet beviljats uppdagas att laboratoriet, dess laboratorium på underentreprenad eller den verksamhetsenhet som det övervakar inte uppfyller **de relevanta** villkoren för tillstånd **och** om det förekommer allvarliga brister i dess verksamhet och bristerna inte har avhjälpats trots föreläggande från regionförvaltningsverket. För regionförvaltningsverkets uppgifter och befogenheter gäller i övrigt vad som särskilt bestäms om dem.

Regionförvaltningsverket och Institutet för hälsa och välfärd har för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den iakttas rätt att få inspektera laboratoriernas lokaler, verksamhet och de handlingar som behövs för övervakningen samt kostnadsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få tillgång till nödvändiga uppgif-

Betänkande ShUB 24/2016 rd

ter, utredningar, handlingar och annat material. Rätten att få tillgång till uppgifter gäller också uppgifter om affärs- och yrkeshemligheter som behövs för övervakningen. Uppgifter, utredningar, handlingar och annat material ska lämnas till regionförvaltningsverket eller Institutet för hälsa och välfärd inom en skälig utsatt tid. Om uppgifter, utredningar, handlingar och annat material inte lämnas inom den angivna tiden, kan regionförvaltningsverket ålägga laboratorierna vid hot om vite att komma in med dem.

19 §

Expertlaboratorium, tillgång till information och utförande av sällsynta undersökningar

Institutet för hälsa och välfärd är ett nationellt expertlaboratorium som bedriver sin verksamhet på de villkor som ställs av Världshälsoorganisationen och Europeiska unionen och deltar i expertlaboratoriernas samarbete.

Institutet för hälsa och välfärd har rätt att av de laboratorier som avses i 18 § kostnadsfritt få uppgifter om antalet undersökningar som gjorts för att konstatera fall av smittsam sjukdom, om de laboriemetoder som har använts och om resultaten av kvalitetssäkringen.

Sällsynta undersökningar som görs för att konstatera smittsamma sjukdomar kan vid behov utföras av förutom Institutet för hälsa och välfärd också av specialupptagningsområdet, samkommunen för sjukvårdsdistriktet eller någon annan aktör enligt överenskommelse.

20 §

Överföring av läkarens vårdansvar och utlämning av uppgifter

Den läkare som konstaterar sjukdomen är i första hand ansvarig för undersökningen och vården av en patient som insjuknat i en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom och av andra som eventuellt har smittats. Om läkaren inte själv kan vidta åtgärderna, ska han eller hon överföra uppdraget på den läkare som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

En läkare som i det fall som avses i 1 mom. överför vårdansvaret till den läkare som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar ska oberoende av sekretessbestämmelserna lämna de uppgifter som är nödvändiga för vården och behandlingen till den ansvariga läkaren.

21 §

Anmälan om exponering för smitta

Behandlande läkare ska oberoende av sekretessbestämmelserna informera den läkare som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar, om han eller hon får veta att en patient lider av eller under sin livstid lidit av en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom som kan medföra smittrisk för andra personer. Den läkare som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar har då oberoende av sekretessbestämmelserna utan att uppge smittkällan rätt att informera personen i fråga om att det finns en sannolik fara för smitta.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

22 §

Skyldigheter för den som har smittats

Den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom är för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids skyldig att meddela den läkare som utreder saken sin uppfattning om på vilket sätt, när och var han eller hon har smittats samt namnen på de personer som eventuellt kan vara smittkälla eller ha blivit smittade.

23 §

Utredning av epidemier och smittspårning

Den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska utreda lokala epidemier och spåra smittan.

Den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar ska inom samkommunens område styra utredningen av epidemier och smittspårningen samt i samarbete med kommunerna utreda utbredda epidemier.

Institutet för hälsa och välfärd styr och stöder smittspårning och utredning av epidemier i kommunerna och inom området för samkommunerna för sjukvårdsdistrikten samt genomför epidemiutredningar om en epidemi har spridit sig till området för flera samkommuner för sjukvårdsdistrikten, sjukdomen är särskilt allvarlig eller epidemiutredningen annars är viktig för hela riket. Institutet för hälsa och välfärd utreder epidemier och ansvarar för epidemiutredningar och smittspårning som kräver internationellt samarbete.

24 §

Rätt att få information för upptäckt och utredning av epidemier och för smittspårning

Social- och hälsovårdsministeriet har oberoende av sekretessbestämmelserna och kostnadsfritt rätt att av andra myndigheter samt från privata verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården få de upplysningar som behövs för skötseln av de uppgifter som anges i denna lag.

Institutet för hälsa och välfärd och den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att kostnadsfritt av de kommunala och de statliga hälsovårds-, hälsoskydds- och veterinärmyndigheterna och myndigheterna för livsmedelstillsyn, av de laboratorier som avses i 18 §, från verksamhetsenheter inom den privata social- och hälsovården och självständiga yrkesutövare inom hälso- och sjukvården få de uppgifter som behövs för att upptäcka epidemier som avses i 23 §, utreda orsaken till dem och spåra smittan och i detta syfte behandla uppgifter som de som insjuknat i en smittsam sjukdom och andra har lämnat till dem. Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål och kostnadsfritt.

Institutet för hälsa och välfärd och den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av reserangörer, inkvarteringsrörelser och dem som äger, innehar eller använder ett luftfartyg eller annat fartyg få uppgifter om personbeteckning, namn, födelsedatum och kön samt kontaktuppgifter för

Betänkande ShUB 24/2016 rd

den som varit passagerare, om det är nödvändigt för att förhindra att en epidemi sprids eller för att skydda passagerarnas hälsa. Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål och kostnadsfritt.

Institutet för hälsa och välfärd och den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att till de myndigheter som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar, till de kommunala hälsoskyddsmyndigheterna och myndigheterna för livsmedelstillsyn och till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet lämna ut sådana upplysningar som erhållits i samband med utredningar av en epidemi och som är nödvändiga för utförandet av de uppgifter som föreskrivits för dessa myndigheter.

25 §

Tillgång till information för att avvärja en allvarlig epidemi

Om skyndsamma åtgärder är nödvändiga för att skydda befolkningens hälsa när en allvarlig epidemi hotar eller under epidemin för att avvärja epidemin eller utreda orsakerna till den och förhindra att den sprids, har Institutet för hälsa och välfärd oberoende av sekretessbestämmelserna och kostnadsfritt rätt att få tillgång till uppgifter i journalhandlingar, i Folkpensionsanstaltens förmånsregister och i register som avses i lagen om riksomfattande personregister för hälsovården (556/1989) och samköra uppgifterna i registren. Institutet har också rätt att slumpmässigt plocka ut jämförelsepersoner eller ett befolkningssampel från det befolkningsdatasystem som avses i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009). Det är fråga om uppgifter om sjukdomsalstrare och deras egenskaper, diagnoser, riskfaktorer, faktorer som påverkat sjukdomsförloppet och om den insjuknades vårdplats, vården och resultatet av vården. Uppgifterna får samköras om det är nödvändigt för att fastställa en allvarlig epidemis ursprung eller konsekvenserna av epidemin.

När en allvarlig epidemi hotar befolkningens hälsa eller under den har Institutet för hälsa och välfärd oberoende av sekretessbestämmelserna och kostnadsfritt rätt att få uppgifter av verksamhetsutövare om produkter som kan ha överfört smitta och som har köpts av insjuknade och jämförelsepersoner som slumpmässigt plockats ut från det befolkningsdatasystem som avses i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster. Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål.

Institutet för hälsa och välfärd har också rätt att få de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. via en teknisk anslutning.

26 §

Förvaring av identifieringsuppgifter om dem som utsatts för smittsamma sjukdomar

De personuppgifter som samlats in och utlämnats enligt 20—25 § ska förstöras efter det att utredningen av epidemin och smittspårningen har avslutats och det med tanke på bekämpningen av den smittsamma sjukdomen inte längre är nödvändigt att förvara uppgifterna. Smittspårningen eller överföringen av uppdraget enligt 20 § ska antecknas i journalhandlingarna.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

27 §

Bemyndigande att utförda förordning

Närmare bestämmelser om frivilliga hälsokontroller som avses i 14 § får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Anmälningar om smittsamma sjukdomar, utlämnande av uppgifter och register

28 §

Anmälningar om smittsamma sjukdomar

En läkare och tandläkare som misstänker eller konstaterar en allmänfarlig och övervakningspliktig smittsam sjukdom ska oberoende av sekretessbestämmelserna göra en anmälan om detta till Institutet för hälsa och välfärd (*anmälan om smittsam sjukdom*). Ett laboratorium som utför undersökningar som gäller smittsamma sjukdomar ska göra en anmälan om smittsam sjukdom när det konstaterat ett mikrobfynd som gäller en allmänfarlig och övervakningspliktig smittsam sjukdom och andra mikrobfynd som är anmälningspliktiga liksom en eventuell antimikrobiell känslighet.

Om en laboratorieundersökning utförs som köp från en underleverantör i ett annat laboratorium, ansvarar beställaren för att det görs en anmälan om smittsam sjukdom.

29 §

Innehållet i en anmälan om smittsam sjukdom

En anmälan om smittsam sjukdom innehåller patientens identifieringsuppgifter och uppgifter om den som gjort anmälan samt uppgifter som är nödvändiga för att förhindra sjukdomsspridning och för att utreda epidemin, dvs. uppgifter om patienten, den smittsamma sjukdomen, mikrobfynd och mikrobens egenskaper, smittsätt, tidpunkt och plats för smitta, vård och behandling samt faktorer som påverkar smittförloppet. Som identifieringsuppgift uppges patientens personbeteckning samt vid allmänfarliga och övervakningspliktiga smittsamma sjukdomar dessutom patientens namn. Om det hos en patient konstaterats ett i 28 § avsett annat mikrobfynd som gäller en smittsam sjukdom som ska anmälas och patienten saknar personbeteckning, uppges patientens namn, födelsedatum och kön.

Till en anmälan om smittsam sjukdom ska laboratoriet foga mikrobstammar eller prover, om det behövs för att följa upp förekomsten av sjukdomen eller för att förebygga sjukdomsspridning.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

30 §

Anmälan till kommunala myndigheter

Om det, för att förebygga att smittsamma sjukdomar sprids, förutsätts att kommunen skyndsamt vidtar åtgärder som den ålagts i denna lag, ska den som är anmälningsskyldig oberoende av sekretessbestämmelserna informera den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar om detta. Den som är anmälningsskyldig ska också, oberoende av sekretessbestämmelserna, till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten anmäla en misstänkt eller konstaterad epidemi som sprids via dricksvatten och andra former av smitta som orsakas av mikrober i livsmiljön eller sprids via djur och till den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn anmäla en livsmedelsburen epidemi.

En anmälan enligt 1 mom. får innehålla sådana i 29 § avsedda identifieringsuppgifter om personer som är nödvändiga för att förebygga att epidemin sprids samt uppgifter om den smittsamma sjukdomen och på vilket sätt den överförs.

31 §

Anmälan om zoonoser och djursjukdomsfall

Den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska oberoende av sekretessbestämmelserna till kommunens veterinärmyndighet anmäla en misstänkt, konstaterad eller känd zoonos. Anmälan kan innehålla identifieringsuppgifter om personer som avses i 29 § och som är nödvändiga för att förebygga den fara som människor eller djur är utsatta för samt uppgifter om den smittsamma sjukdomen och på vilket sätt den överförs.

Livsmedelssäkerhetsverket ska till Institutet för hälsa och välfärd anmäla fall av misstänkta eller konstaterade djursjukdomar som utgör fara för människors hälsa. Institutet för hälsa och välfärd ska till Livsmedelssäkerhetsverket anmäla misstänkta eller konstaterade allvarliga zoonoser som utgör fara för människors hälsa.

32 §

Register över smittsamma sjukdomar

På grundval av de anmälningar som avses i 28 § ska Institutet för hälsa och välfärd föra ett riksomfattande register över smittsamma sjukdomar för uppföljning och bekämpning av sjukdomar samt för myndighetsverksamhet, statistikföring och forskning. I registret införs som identifieringsuppgifter de uppgifter som avses i 29 §. Institutet kan komplettera uppgifterna med uppgifter från befolkningsdatasystemet som gäller patientens boendekommun, boningsort, födelse-land, datum för inflyttning till landet, nationalitet och eventuella dödsfall.

Den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar ska, utifrån de uppgifter som läkaren skaffar från laboratorerna och den verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården där patienten vårdas göra framställning om rättelse av uppgifterna till Institutet för hälsa och välfärd i fråga om de sjukdomsfall som registrerats på sjukvårdsdistriktets område. Bestämmelser om rättelse av uppgift finns i 29 § i personuppgiftslagen (523/1999).

Betänkande ShUB 24/2016 rd

Bestämmelser om bedömningen av grunden för och behovet av behandling av uppgifterna finns i 12 § 2 mom. i personuppgiftslagen.

33 §

Sampelbaserat övervakningsregister över smittsamma sjukdomar

Institutet för hälsa och välfärd för sampelbaserade personregister för uppföljning, bekämpning, myndighetsverksamhet, statistikföring och forskning i fråga om de smittsamma sjukdomar som anges i förordning av statsrådet. I registret införs som identitetsuppgifter de uppgifter som avses i 29 § eller särskilda provspecifika koder. Institutet får diagnosuppgifter om de smittsamma sjukdomarna och, för bekämpningen, uppgifter om smittförlopp och riskfaktorer från de verksamhetsenheter inom social- och hälsovården som frivilligt deltar i sampeluppföljningen och av enheternas patienter och klienter med deras samtycke.

34 §

Samkörning av uppgifterna i det sampelbaserade registret

Institutet för hälsa och välfärd får komplettera uppgifterna i det sampelbaserade registret med uppgifter om klientens och patientens boendekommun, boningsort, födelseland, nationalitet och eventuella dödsfall ur det befolkningsdatasystem som avses i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster och samköra dessa uppgifter med uppgifterna i registret över smittsamma sjukdomar, Folkpensionsanstaltens förmånsregister och registren enligt lagen om riksomfattande personregister för hälsovården.

35 §

Klienters och patienters samtycke vid sampelundersökning

Verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården och socialvården ska lämna uppgifterna till Institutet för hälsa och välfärd med skriftligt informerat samtycke från de patienter eller klienter som deltar i en sådan sampelundersökning som avses i 33 §.

Av patienter och klienter vid verksamhetsenheterna inom hälso- och socialvården som deltar i sampelundersökningen får med deras samtycke prov tas för konstaterade av sjukdomsalstrare.

Om det är fråga om en patient som omfattas av sampelundersökningen och som intensivvårdas på grund av en allvarlig infektion kan samtycket begäras i efterhand, om det är möjligt.

Vid sampelundersökningen kan undantag göras från kravet på skriftligt samtycke om det kan strida mot personens intresse att lämna personuppgifter, undersökningen inte innebär någon större ansträngning för personen och den inte skadar personens hälsa. I det fallet kan ett muntligt samtycke för provtagningen lämnas utan att något vittne behöver närvara, och vid Institutet för hälsa och välfärd kan provet som behövs för sampelundersökningen genom en provspecifik kod som inte kan röja klientens identitet kopplas samman med den riskinformation som klienten lämnat.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

36 §

Register över vårdrelaterade infektioner

Institutet för hälsa och välfärd för ett rikstäckande register över vårdrelaterade infektioner för uppföljning och bekämpning av samt statistikföring och forskning i fråga om dessa. I registret införs som identitetsuppgifter de uppgifter som avses i 29 §. Institutet har oberoende av sekretessbestämmelserna och kostnadsfritt rätt att från verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården och socialvården få patient- och klientspecifika uppgifter om diagnoser som gäller vårdrelaterade infektioner och om orsaken till infektionerna samt om de faktorer som påverkat smittförloppet.

Institutet kan komplettera uppgifterna med befolkningsdatasystemets uppgifter om patientens och klientens boendekommun och boningsort och om eventuella dödsfall. Följande nödvändiga uppgifter får samlas in och sparas i registret: sjukdomsalstrare och deras egenskaper, diagnoser, riskfaktorer, faktorer som påverkat smittförloppet och om den insjuknades vårdplats, vården och resultatet av vården från vårdanmälningsregistret för social- och hälsovården, registret över smittsamma sjukdomar eller de register som avses i lagen om riksomfattande personregister för hälsovården.

Samkommunen för sjukvårdsdistriktet för regionala register över vårdrelaterade infektioner för uppföljning och bekämpning av infektionerna. I registren införs som identifieringsuppgifter de uppgifter som avses i 29 §. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet har oberoende av sekretessbestämmelserna och kostnadsfritt rätt att från verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården och socialvården i sitt område få klient- eller patientspecifika uppgifter om diagnoser som gäller vårdrelaterade infektioner och om orsaken till infektionerna samt om de åtgärder och riskfaktorer som påverkat smittförloppet. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet kan komplettera uppgifterna med befolkningsdatasystemets uppgifter om patientens och klientens boendekommun och boningsort och eventuella dödsfall.

Verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och socialvården ska oberoende av sekretessbestämmelserna informera Institutet för hälsa och välfärd och den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar om epidemier och misstänkta epidemier som orsakats av sällsynta och allvarliga vårdrelaterade infektioner och mikrober som är synnerligen resistenta mot antimikrobiella läkemedel. Om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet får uppgifter om att ett läkemedel misstänks orsaka smitta, ska centret vidarefördmedla informationen till Institutet för hälsa och välfärd. Om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverket får uppgifter om att en produkt eller utrustning för hälso- och sjukvård misstänks orsaka smitta ska de vidarefördmedla informationen till Institutet för hälsa och välfärd.

37 §

Register över bärare av mikrober som är synnerligen resistenta mot läkemedel

Samkommunen för sjukvårdsdistriktet ska föra ett regionalt register över bärare av mikrober som är synnerligen resistenta mot läkemedel. Registret förs för att man ska kunna följa upp förekomsten av dessa mikrober och förhindra att de sprids samt kunna ordna lämplig vård och behandling för dem som införts i registret.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

Laboratorierna ska till registerföraren lämna de uppgifter som anges i 29 § om de patienter som får vård och behandling. I registret kan införas de identifieringsuppgifter som avses i 29 §.

38 §

Bevaring av identifieringsuppgifter

I registret över smittsamma sjukdomar, i registret över bärare av mikrober som är synnerligen resistent mot läkemedel, i registret över vårdrelaterade infektioner och i det sampelbaserade övervakningsregistret över smittsamma sjukdomar får identifieringsuppgifter bevaras så länge det är nödvändigt med tanke på registrets syfte.

I registret över smittsamma sjukdomar ska uppgifter om personens namn för myndighetsbruk förstöras före utgången av det år som följer på att sammanförandet av separata anmälningar som gäller samma fall av smittsam sjukdom har upphört, och inom samma tid ska personbeteckningarna ges en sådan form att enskilda personer inte kan identifieras på grundval av dem.

Sammanföringstiden i registret över smittsamma sjukdomar är i regel tolv månader. Sammanföringstiden är dock

- 1) tre månader om sjukdomen är kortvarig,
- 2) tre år om sjukdomsförloppet är synnerligen långsamt,
- 3) 50 år om en stor del av dem som smittats blir permanenta smittbärare.

39 §

Register över fall av en viss sjukdom

Institutet för hälsa och välfärd, samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt eller kommunen kan upprätta ett personregister över fall av en viss sjukdom eller över en begränsad epidemi som utgör ett hot mot befolkningens hälsa för spårning av en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom eller någon annan smittsam sjukdom, för uppföljning av bärare av mikrober och för uppföljning av dem som med fog misstänks ha utsatts för smitta, om det är nödvändigt för att skyndsamt ordna vård för dem som insjuknat och förebygga sjukdomsspridning. Uppgifter om dem som insjuknat och dem som med fog misstänks ha utsatts för smitta får införas i registret på det sätt som anges i 29 §.

Registret över fall av en viss sjukdom ska förstöras så snart det inte längre är nödvändigt för bekämpningen av sjukdomen.

40 §

Utlämnande av registeruppgifter

De personuppgifter som införts i registren enligt 32—33, 36—37 och 39 § ska hållas hemliga. Institutet för hälsa och välfärd kan dock oberoende av sekretessbestämmelserna från det riksfattande registret över smittsamma sjukdomar och från registret över fall av en viss sjukdom till den läkare som vid regionförvaltningsverket ansvarar för övervakningen av smittsamma sjukdomar samt till den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet och den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar lämna ut uppgifter som rör området för regionförvalt-

Betänkande ShUB 24/2016 rd

ningsverket, samkommunen för sjukvårdsdistriktet eller kommunen, i den mån det är nödvändigt med tanke på skötseln av de uppgifter som ingår i bekämpningen av smittsamma sjukdomar.

Den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan oberoende av sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som läkaren med stöd av 1 mom. erhållit från det riksomfattande registret över smittsamma sjukdomar till den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar, i den mån det är nödvändigt med tanke på skötseln av de uppgifter som ingår i bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunen, till de inrättningar för blodtjänst och de blodcentraler som avses i 2 § i blodtjänstlagen (197/2005), i den mån det är nödvändigt för att förebygga smittspridning via blod, samt till sådana verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården där det genomförs transplantationer av vävnader och organ, i den mån det är nödvändigt för att förebygga smittspridning via transplantat.

Den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan oberoende av sekretessbestämmelserna från registret över bärare av mikrober som är synnerligen resistent mot läkemedel lämna ut personuppgifter också till en annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården samt till den verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården och socialvården där personen i fråga vårdas, i den mån det är nödvändigt för att förhindra smittspridning och för att personen ska få lämplig vård.

41 §

Användning av teknisk anslutning när registeruppgifter lämnas ut

De uppgifter som avses i 40 § kan också lämnas ut via en teknisk anslutning. Innan den tekniska anslutningen öppnas ska den som begär uppgifter visa att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

42 §

Utlämnande av uppgifter för forskning

Institutet för hälsa och välfärd kan oberoende av sekretessbestämmelserna besluta att personuppgifter ska lämnas ut från de register som Institutet för hälsa och välfärd förvaltar i enlighet med denna lag, om det gäller hälso- och sjukvårdsverksamhet, förebyggande eller behandling av sjukdomar eller för vetenskaplig forskning i samband med det och om utlämnandet uppfyller villkoren i 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

43 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i anmälan om smittsam sjukdom enligt 29 §, om mikrobstammar och prover som ska fogas till anmälan, om sampelundersökning av sjukdomar och syndrom enligt 33 §, om vårdrelaterade infektioner enligt 36 § och om sammanföringstiden enligt 38 §. Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas om anmälningspliktiga mikrobfynd av andra smittsamma sjukdomar och om antimikrobiell känslighet som avses i 28 §, om de sjukdomar som enligt 30—31 § ska anmälas till kommunens ve-

Betänkande ShUB 24/2016 rd

terinärmyndigheter och om de mikrober som avses i 37 § och som är synnerligen resistenta mot läkemedel.

5 kap.

Vaccinationer

44 §

Det nationella vaccinationsprogrammet

I det nationella vaccinationsprogrammet ingår de vaccinationer som ges för att skydda befolkningen mot smittsamma sjukdomar. Social- och hälsovårdsministeriet beslutar om innehållet i vaccinationsprogrammet efter att ha hört sakkunniga som är insatta i frågan om vacciner och vaccinationer.

Kommunen ska ordna vaccinationer enligt det nationella vaccinationsprogrammet. Deltagande är frivilligt.

Institutet för hälsa och välfärd styr genomförandet av det nationella vaccinationsprogrammet och andra allmänna vaccinationer, följer upp genomförandet och verkningarna samt bedriver forskning och lägger fram förslag till utveckling av det nationella vaccinationsprogrammet.

45 §

Övriga frivilliga vaccinationer

Statsrådet beslutar om genomförandet av allmänna frivilliga vaccinationer.

Kommunen ska ordna allmänna frivilliga vaccinationer som statsrådet beslutat om och vaccinationer som ordinerats av läkare för att förebygga smittsamma sjukdomar och som inte ingår i det nationella vaccinationsprogrammet som avses i 44 §.

Vaccinationer som ges på grund av arbetsrelaterade risker och som inte ingår i det nationella vaccinationsprogrammet hör till den företagshälsovård som arbetsgivaren ska ordna enligt lagen om företagshälsovård (1383/2001).

Anställda har rätt att bli vaccinerade enligt 1 och 2 mom. under arbetstid, om det inte utan svårigheter är möjligt vid någon annan tidpunkt. Den del av den dagliga ordinarie arbetstiden som anställda använder för detta ändamål räknas som tid i arbete.

46 §

Vaccinationer inom försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet

För att förebygga smittsamma sjukdomar anordnas det inom försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet obligatorisk vaccination för var och en som rycker in för att fullgöra sin beväringstjänst enligt värnpliktslagen (1438/2007) eller militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995). För obligatorisk vaccination förutsätts det att den sjukdom som ska före-

Betänkande ShUB 24/2016 rd

byggas är allvarlig eller att den utan vaccination förekommer eller sprids mer än normalt under värnpliktstiden. Deltagande är frivilligt.

47 §

Obligatoriska vaccinationer

Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas om obligatoriska vaccinationer, om det är nödvändigt med heltäckande vaccinationer för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom som kan orsaka allvarlig skada på livet och hälsan för hela befolkningen eller en del av den. Obligatorisk vaccination kan också begränsas till en viss befolkningsdel, grupp eller åldersklass.

Obligatorisk vaccination enligt 1 mom. ska ordnas av kommunerna. (Nytt)

48 §

Vaccination av anställda och studerande för att skydda patienter

De som har ett bristfälligt vaccinationsskydd får bara av särskilda skäl arbeta i klient- och patientutrymmen vid verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården där man vårdar klienter eller patienter som medicinskt sett är särskilt utsatta för allvarliga följder av smittsamma sjukdomar.

Anställda och studerande som deltar i praktik ska ha ett skydd mot mässling och vattkoppor antingen via vaccination eller via genomgången sjukdom. Dessutom förutsätts det att anställda är skyddade mot influensa via vaccination och att den som arbetar med spädbarn har vaccinerats mot kikhosta.

Studerandehälsovården ska se till att studerande som deltar i praktik har ett tillräckligt sådant vaccinationsskydd som avses i 2 mom.

I enlighet med lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004), lagen om företagshälsovård och personuppgiftslagen har arbetsgivaren med samtycke från den anställde eller studerande som utför praktik rätt att i fråga om tillräckligt vaccinationsskydd behandla uppgifter om deras lämplighet för uppgifter som avses i 1 mom.

49 §

Allmän vaccination inom företagshälsovården och vid verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och socialvården

Om en allmän frivillig vaccination enligt 45 § 1 mom. måste genomföras skyndsamt, kan statsrådet ge den företagshälsovård som avses i lagen om företagshälsovård rätt att medverka i genomförandet av vaccinationen.

När en allmän frivillig vaccination enligt 45 § 1 mom. ska genomföras skyndsamt, kan statsrådet ålägga verksamhetsenheter inom den offentliga hälso- och sjukvården och verksamhetsenheter inom social- och hälsovården att ordna vaccination för sina patienter och klienter och de anställda som sköter eller vårdar dem.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

De vaccinationer som avses i 1 och 2 mom. ska samordnas med kommunens vaccinationsverksamhet.

50 §

Upphandling av vacciner

Social- och hälsovårdsministeriet beslutar om ekonomiskt eller i övrigt betydande upphandling av vacciner som behövs för vaccinationer enligt 44—47 §. Institutet för hälsa och välfärd svarar för att social- och hälsovårdsministeriets beslut om upphandling av vacciner verkställs. Institutet för hälsa och välfärd beslutar om annan upphandling av vacciner, efter att på förhand ha informerat social- och hälsovårdsministeriet om upphandlingen.

Institutet för hälsa och välfärd ska enligt behov se till att vacciner och antikroppar som behövs för att bekämpa andra farliga eller sällsynta smittsamma sjukdomar finns tillgängliga. Institutet för hälsa och välfärd svarar för distributionen av vaccinerna.

51 §

Uppföljning av verkningarna av vaccinationer och utredning av biverkningar eller misstänkta fall av biverkningar

Institutet för hälsa och välfärd ska följa upp effekten, verkningarna och säkerheten när det gäller de vaccin som används vid vaccinationer och vidta åtgärder för att utreda konstaterade eller misstänkta biverkningar av vaccin eller vaccinationer.

Institutet för hälsa och välfärd har oberoende av sekretessbestämmelserna och kostnadsfritt rätt att få tillgång till journaluppgifter som behövs för att utföra de uppgifter som avses i 1 mom. och samköra dessa med uppgifterna i registret över smittsamma sjukdomar, Folkpensionsanstaltens förmånsregister och de register som avses i lagen om riksomfattande personregister för hälsovården (556/1989).

De uppgifter som är nödvändiga i vårdplatsens journalhandlingar som avses ovan i 2 mom. är förutom identifieringsuppgifter också uppgifter om resultaten av de undersökningar som har gjorts för att konstatera sjukdomarna, symtombild vid dessa sjukdomar, riskinformation samt uppgifter om vård, behandling och vaccinationer. De registeruppgifter som är nödvändiga för att man ska kunna följa upp verkningarna av vaccinationer är personens identifieringsuppgifter, uppgifter om riskfaktorer och vaccinationer, misstankar om biverkningar eller diagnosuppgifter om en sjukdom som kan förhindras med vaccination, uppgifter om läkemedel som ordinerats för behandlingen av sjukdomen samt uppgifter om vårdplats.

Uppgifterna ovan kan också lämnas ut via en teknisk förbindelse. Innan förbindelsen öppnas ska den som begär uppgifter visa att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

52 §

Anmälan om biverkningar

Yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som konstaterar eller misstänker biverkningar av ett vaccin eller en vaccination har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att utan dröjsmål anmäla detta till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet.

53 §

Dokumentation av anmälningar om biverkningar av vacciner och vaccinationer

För att säkerställa läkemedels- och patientsäkerheten ska Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet dokumentera mottagna anmälningar om biverkningar av vaccin och vaccinationer i sitt rikstäckande register över biverkningar. Det är fråga om den vaccinerades identifieringsuppgifter, uppgifter om den som gör anmälan och uppgifter om vaccinationer inklusive uppgifter om vaccinparti samt konstaterade eller misstänkta biverkningar.

Bestämmelser om registret finns i läkemedelslagen (395/1987) och lagen om riksomfattande personregister för hälsovården.

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska lämna ut uppgifter från biverkningsregistret om konstaterade eller misstänkta biverkningar av vacciner eller vaccinationer till Institutet för hälsa och välfärd. Institutet ska i sin tur lämna ut nationellt eller internationellt mottagna uppgifter om konstaterade eller misstänkta biverkningar av vacciner eller vaccinationer till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet. Institutet har rätt att använda uppgifterna från Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet för säkerhetsövervakningen av vacciner och vaccinationer.

Uppgifterna ovan kan lämnas ut också via en teknisk förbindelse. Innan förbindelsen öppnas, ska den som begär uppgifter visa att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

54 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Bestämmelser om genomförandet av andra allmänna frivilliga vaccinationer enligt 45 § 1 mom. än dem som ingår i det nationella vaccinationsprogrammet, om deltagarna i genomförandet samt om vilken del av befolkningen, vilken befolkningsgrupp eller vilken åldersklass som vaccinationen gäller, inom vilken tid vaccinationerna ska genomföras och andra nödvändiga angelägenheter som gäller vaccinationen kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om en vaccination enligt 47 § blir obligatorisk, ska det genom förordning av statsrådet föreskrivas om vilken del av befolkningen, vilken befolkningsgrupp eller vilken åldersklass som vaccinationen gäller, inom vilken tid vaccinationerna ska genomföras och andra nödvändiga angelägenheter som gäller vaccinationen.

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas det bestämmelser om det nationella vaccinationsprogram och de vaccinationer som avses i 44 §.

Närmare bestämmelser om de vaccinationer som avses i 46 § och som ges inom försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministe-

Betänkande ShUB 24/2016 rd

riet. Social- och hälsovårdsministeriet ska, innan förordningen utfärdas, höra Institutet för hälsa och välfärd.

6 kap.

Åtgärder för att begränsa smittspridning

55 §

Utredning om hälsotillstånd för en arbetsuppgift med tanke på tuberkulos i andningsorganen

Arbetsgivaren ska av sina anställda kräva tillförlitliga uppgifter som visar att personen inte lider av tuberkulos i andningsorganen, om det finns grundad anledning att misstänka att personen lider av sjukdomen och denne utför sådana uppgifter i vilka följderna av att den smittsamma sjukdomen sprids är allvarligare än normalt. Uppgifter ska krävas också av praktikanter och andra personer som arbetar med liknande uppgifter på arbetsplatsen utan anställning. Arbetsgivaren ska av en sådan person kräva uppgifter innan anställningen börjar och under tiden i arbetet om det finns en välgrundad anledning att misstänka att personen lider av tuberkulos i andningsorganen. En välgrundad anledning är långvarig eller återkommande vistelse i ett land där tuberkulos är en allmän sjukdom eller någon annan särskild exponering för tuberkulos.

Förrän arbetstagaren har lämnat en utredning enligt 1 mom. om eventuell förekomst av tuberkulos i andningsorganen, får han eller hon inte:

- 1) arbeta vid en verksamhetsenhet inom socialvården eller hälso- och sjukvården,
- 2) vårda barn under skolåldern.

Med samtycke av den person som avses i 1 mom. har arbetsgivaren rätt att behandla uppgifter om personens hälsotillstånd i enlighet med lagen om integritetsskydd i arbetslivet, lagen om företagshälsovård och personuppgiftslagen.

56 §

Utredning av hälsotillstånd för en arbetsuppgift med tanke på salmonellasmitta

Arbetsgivaren ska av sina anställda kräva tillförlitliga uppgifter som visar att personen inte lider av salmonellos, om denne utför sådana uppgifter i vilka risken för att den smittsamma sjukdomen sprids är större än normalt. Uppgifter ska krävas också av praktikanter och andra personer som arbetar med liknande uppgifter på arbetsplatsen utan anställning.

Förrän arbetstagaren har lämnat en salmonellautredning enligt 1 mom. får han eller hon inte:

- 1) utföra sådana uppgifter i en livsmedelsokal som avses i livsmedelslagen (23/2006) som innefattar hantering av oförpackade livsmedel som serveras utan uppvärmning,
- 2) på en mjölkproduktionsgård utföra andra uppgifter som innefattar mjölkbehandling än mjölkning, om gården levererar mjölken till ett mejeri som inte pastöriserar den.

Arbetsgivaren ska kräva att arbetstagaren lämnar den utredning som avses i 1 mom. innan anställningen börjar eller under tiden i arbetet om det finns grundad anledning att misstänka att personen är bärare av salmonellabakterier.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

Med samtycke av den person som avses i 1 mom. har arbetsgivaren rätt att behandla uppgifter om personens hälsotillstånd i enlighet med lagen om integritetsskydd i arbetslivet, lagen om företagshälsovård och personuppgiftslagen.

57 §

Beslut om frånvaro från arbete, dagvård och läroanstalt

Om spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras med hjälp av andra åtgärder, kan den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar fatta beslut om att den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat ska utebli från sitt arbete, dagvårdsplatsen eller läroanstalten under sammanlagt högst två månader utan avbrott. Beslutet om att en person ska utebli från sitt arbete, dagvårdsplatsen eller läroanstalten ska återkallas genast när personen inte längre är smittfarlig.

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om en förlängning av frånvarotiden med högst sex månader i taget, om kriterierna fortfarande uppfylls.

Om det har konstaterats eller med fog kan misstänkas att den som sköter ett arbete eller en uppgift enligt 55 § 2 mom. och 56 § 2 mom. orsakar spridning av någon annan än en allmänfarlig smittsam sjukdom, kan det fattas beslut om att personen ska utebli från sitt arbete i enlighet med 1 och 2 mom.

58 §

Åtgärder i samband med en omfattande smittrisk

När en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt verksamhetsområde fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom social- och hälsovården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller publika evenemang. Ytterligare krävs det att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom. Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut inom sitt område, om det behövs inom flera kommuners område.

Om någon annan än en i 1 mom. avsedd smittsam sjukdom medför omfattande smittrisk, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar och regionförvaltningsverket inom sitt område fatta beslut om att läroanstalter och daghem ska stängas, om det är nödvändigt för att förhindra sjukdomsspridning.

Besluten enligt 1 och 2 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

59 §

Rengöring av lokaler och produkter och förstöring av varor

När en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar besluta att rengöringar och desinficeringar ska genomföras. Om rengöring eller desinficering blir oskäligt dyrt med hänsyn till ett föremåls värde, kan det beslutas att föremålet ska förstöras.

60 §

Karantän

Om det finns en uppenbar risk för att en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska spridas och sjukdomsspridningen inte kan förhindras på något annat sätt, kan den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar eller den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar besluta att en person ska hållas i karantän i högst en månad. Beslut om karantän kan meddelas den som konstaterats eller med fog misstänks ha utsatts för en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar eller den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om karantän också oberoende av viljan hos den person som avses i 1 mom.

61 §

Karantän för varor

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om att bagage, containrar eller andra varor ska hållas i karantän i högst två månader, om det finns en uppenbar risk för att en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska spridas och sjukdomsspridningen inte kan förhindras genom rengöring eller desinficering av varan eller med hjälp av andra åtgärder.

62 §

Förlängning och hävning av karantän

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan fatta beslut om att förlänga tiden i karantän med högst en månad för en person och med högst tre månader för varor, om kriterierna enligt 60 eller 61 § fortfarande uppfylls.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

Karantänen ska hävas omedelbart om kriterierna enligt 60 eller 61 § inte längre uppfylls. Beslutet om hävning av karantänen fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

63 §

Isolering

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan besluta att den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig smittsam sjukdom eller i en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska hållas isolerad på en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården i högst två månader, om risken för att sjukdomen ska spridas är uppenbar och sjukdomsspridning inte kan förhindras med hjälp av andra åtgärder. Den läkare som meddelat beslutet ska ge den som ska isoleras och den personal som ska vårda honom eller henne nödvändiga anvisningar för hur smittspridning kan förebyggas.

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan besluta om isolering också oberoende av viljan hos den person som avses i 1 mom.

64 §

Nödvändig sjukvård under isoleringstiden

Vården och behandlingen av den som ska hållas isolerad ska ges i samförstånd med patienten i enlighet med 6–9 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992).

Den som insjuknat i en allmänfarlig smittsam sjukdom eller i en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom kan på isoleringsplatsen oberoende av sin vilja ges sådan vård och behandling som är nödvändig för att förebygga sjukdomsspridning.

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar beslutar om vård oberoende av patientens vilja.

65 §

Läkemedelsbehandling under isoleringstiden trots patientens motstånd

En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården får enligt den behandlande läkarens anvisningar ge förskrivna läkemedel till patienten trots att patienten motsätter sig det, om det är nödvändigt för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog kan misstänkas vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Beslutet om läkemedelsbehandling mot patientens vilja fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

66 §

Förlängning och hävning av isolering

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan förlänga tiden i isolering för en person med sammanlagt högst sex månader i sänder, om kriterierna fortfarande uppfylls.

Isoleringen ska hävas omedelbart, om kriterierna enligt 63 § inte längre uppfylls. Beslutet om hävning av isoleringen fattas av den läkare som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

67 §

Karantän och isolering i utrymmen som kan låsas från utsidan

Dörren till karantäns- eller isoleringsrummet får låsas från utsidan om det är nödvändigt för att förhindra att en allmänfarlig smittsam sjukdom eller i en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom och uppfyller kriterierna för en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids via luft, droppar eller beröring.

Den person som deltar i vården ska hålla uppsikt över patienten så att han eller hon har möjlighet att få omedelbar kontakt med patienten. Också patienten ska kunna få omedelbar kontakt med personalen.

Beslutet om att låsa dörren från utsidan fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

68 §

Omständigheterna under tiden i karantän och isolering

Karantän och isolering ska genomföras så att rättigheterna för personen i fråga inte inskränks i onödan. Personen har rätt att hålla kontakt utanför verksamhetsenheten men får inte utsätta andra för smitta.

Personen i fråga ska hållas i karantän i sin bostad eller på någon annan plats som den som meddelat beslutet har godkänt eller anvisat. Kommunen ska vid behov ordna en lämplig karantänsplats för den som ska hållas i karantän och även svara för hans eller hennes mathållning.

Samkommunen för sjukvårdsdistriktet ska se till att den förfogar över tillräckligt många lokaler som lämpar sig för isolering samt behövlig skyddsutrustning.

69 §

Begränsning av kontakter under tiden i karantän och isolering

Patientens rätt att träffa personer utanför hälso- och sjukvårdsenheten kan begränsas, om det är nödvändigt för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

Beslutet om att begränsa kontakterna fattas av den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

70 §

Brådskanie beslut om restriktioner

Någon annan än en sådan legitimerad läkare inom den offentliga hälso- och sjukvården som avses i 60—67 eller 69 § kan i brådskanie fall besluta att en person eller varor ska hållas i karantän eller en person hållas isolerad eller besluta om nödvändig hälso- och sjukvård, läkemedelsbehandling trots att personen motsätter sig det eller begränsning av kontakter under högst **tre dagar, om det är nödvändigt** för att förhindra att en smittsam sjukdom sprids **och** om han eller hon efter att ha undersökt personen kan konstatera att det sannolikt föreligger förutsättningar för ett beslut. **Beslutet ska så snart omständigheterna tillåter det föreläggas den läkare i tjänsteförhållande för fastställelse, som i kommunen eller samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.**

71 §

Akut allvarlig hälsorisk

Om skyndsamma åtgärder behövs för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom, kan social- och hälsovårdsministeriet samt regionförvaltningsverket och det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt verksamhetsområde fatta nödvändiga beslut om åtgärderna enligt 60, 61 och 63 § i stället för den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar.

7 kap.

Användning av läkemedel, produkter och utrustning för hälso- och sjukvård samt skyddsutrustning

72 §

Ändamålsenlig och jämlik tillgång till läkemedel

För att säkerställa en ändamålsenlig och jämlik läkemedelsbehandling när en exceptionell epidemi hotar eller pågår kan social- och hälsovårdsministeriet oberoende av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och läkemedelslagen för viss tid begränsa förskrivning och överlåtelse av läkemedel avsedda för behandling av den smittsamma sjukdomen eller utfärda rättigheter i fråga om förskrivning och överlåtelse av läkemedel.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

73 §

Läkemedel och utrustning i säkerhetsupplag

När en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom hotar eller en exceptionell epidemi hotar eller pågår ska social- och hälsovårdsministeriet besluta om ibruktagning och distribution av läkemedel, produkter och utrustning för hälso- och sjukvård samt skyddsutrustning som på statens bekostnad i enlighet med 3 § i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992) anskaffats för säkerhetsupplagring. Om läkemedel eller produkter som på statens bekostnad anskaffats för säkerhetsupplagring distribueras via apotek, kan social- och hälsovårdsministeriet besluta om användningen av dem och om det pris som ska tas ut av köparen.

När en exceptionell epidemi hotar eller pågår får social- och hälsovårdsministeriet oberoende av läkemedelslagen besluta att för läkemedel som överläts ur ett säkerhetsupplag meddela nationella användnings-, tillverknings- och doseringsanvisningar som avviker från försäljningstillståndet.

74 §

Övriga avvikelser från bestämmelserna i läkemedelslagen

När en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom hotar, en exceptionell epidemi hotar eller pågår och vid andra liknande störningar inom hälso- och sjukvården, kan social- och hälsovårdsministeriet besluta att det för bekämpning och behandling av sjukdomen samt för behandling av dess följsjukdomar får göras följande avvikelser från bestämmelserna i läkemedelslagen:

1) användningen av ett läkemedelspreparat är tillåten utan försäljningstillstånd beviljat av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet eller en institution inom Europeiska unionen,

2) från sjukhusapotek och läkemedelscentraler kan läkemedelspreparat expedieras till andra verksamhetsenheter inom social- och hälsovården utan det tillstånd av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet som avses i 62 § i läkemedelslagen,

3) en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården kan överlämna de läkemedel som behövs till den som besökt mottagningen och till personalen vid verksamhetsenheten,

4) för att säkerställa läkemedlets kvalitet kan läkemedelstillverkningen och beredningen av läkemedel centraliseras genom avtal mellan apotek och sjukhusapotek.

75 §

Avvikelser från bestämmelserna i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård

När en exceptionell epidemi hotar eller pågår och vid andra liknande störningar inom hälso- och sjukvården, kan social- och hälsovårdsministeriet för behandlingen av en sjukdom och dess följsjukdomar bevilja undantag för viss tid så att en produkt eller utrustning för hälso- och sjukvården kan släppas ut på marknaden och tas i användning, även om det inte har gjorts någon bedömning av överensstämmelsen med kraven på det sätt som anges i lagen om produkter och ut-

Betänkande ShUB 24/2016 rd

rustning för hälso- och sjukvård (629/2010) och i de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Social- och hälsovårdsministeriet kan genom förordning utfärda bestämmelser om villkor som gäller säkerheten för en produkt eller utrustning och användningen av den.

76 §

Uppgifter för Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ansvarar för läkemedelsdistributionens säkerhet och funktion samt styrningen av aktörerna inom läkemedelsområdet. Centret stöder social- och hälsovårdsministeriet vid beredningen av de åtgärder som avses i 72—74 § och svarar för sin del för genomförandet av dem.

77 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet får det utfärdas närmare bestämmelser om de avvikelser som avses i 72 § i fråga om förskrivning och överlåtelse av läkemedel, om användningen av läkemedel och det läkemedelspris som tas ut av patienten eller om den ersättning som betalas ut enligt 73 § och om förfaranden som avviker från läkemedelslagen enligt 74 § och om förfaranden som avviker från lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård enligt 75 §.

8 kap.

Avgifter och ersättningar

78 §

Statsandel

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal baservice (1704/2009), om inte något annat bestäms genom lag.

79 §

Statens medfinansiering av särskilda kostnader

Staten kan bidra till betalningen av kostnaderna för upprätthållandet av den beredskap som behövs för bekämpningen av smittsamma sjukdomar och kostnaderna för hanteringen av exceptionella situationer inom hälso- och sjukvården på det sätt som anges i 38 § i hälso- och sjukvårdslagen.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

Vid störningar inom hälso- och sjukvården svarar staten för kostnaderna för karantän, isolering och obligatoriska hälsokontroller av personer på grund av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom, om personen i fråga inte har hemkommun i Finland och kommunen inte kan få kostnaderna betalda på något annat sätt.

80 §

Klientavgifter

Bestämmelser om avgifter som inom den kommunala hälso- och sjukvården tas ut för bekämpning, undersökning och behandling av smittsamma sjukdomar och för läkemedel finns i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992).

81 §

Avgiftsfria vacciner

De vacciner som används för vaccinationer enligt 44 § 1 mom., 45 § 1 mom. och 47 § tillhandahålls kommunerna och de anordnare av vaccinationer som statsrådet bestämt med stöd av 49 § avgiftsfritt. Staten svarar för kostnaderna.

82 §

Dagpenning vid smittsam sjukdom

Den som för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom meddelats beslut om avstängning från sitt förvärvsarbete eller beslut om att han eller hon ska hållas isolerad eller i karantän har rätt att som ersättning för inkomstbortfall få dagpenning vid smittsam sjukdom enligt vad som föreskrivs i sjukförsäkringslagen (1224/2004). Samma rätt har vårdnadshavare till barn under 16 år, om barnet av denna orsak ska hållas hemma och vårdnadshavaren därför är förhindrad att arbeta.

83 §

Kommunens ersättningskyldighet

Om ett föremål som för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom enligt myndigheternas föreskrifter har förstörts eller behandlats så att det har fördärvats eller skadats, har ägaren rätt till ersättning för föremålet av kommunen. I ersättning betalas värdet av föremålet eller värdeminskningen.

Ersättning betalas inte för föremål vars värde är ringa, om det inte finns särskilt vägande skäl.

Personer som avses i 82 § har rätt att få ersättning av kommunen för ekonomisk skada som de inte har kunnat undgå genom åtgärder vilka skäligen har kunnat förutsättas av dem, och som inte ersätts med stöd av den paragrafen.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

9 kap.

Särskilda bestämmelser

84 §

Internationellt samarbete

Vid bekämpningen av smittsamma sjukdomar och inom det internationella samarbete som rör bekämpningen av smittsamma sjukdomar ska förutom denna lag också iakttas vad som anges i Världshälsoorganisationens internationella hälsoreglemente (2005) (FördrS 51/2007) och ska Europeiska unionens beslut och bestämmelser om smittsamma sjukdomar beaktas.

Om andra internationella avtal som förpliktar Finland innehåller bestämmelser som avviker från denna lag och från de bestämmelser som utfärdas med stöd av den, ska avtalen följas.

85 §

Information till Världshälsoorganisationen, Europeiska unionen och utländska myndigheter

Institutet för hälsa och välfärd ska oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter lämna Världshälsoorganisationen och Europeiskt centrum för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC) och behöriga myndigheter i dessa nätverk de uppgifter som förutsätts i de avtal och beslut som avses i 84 §.

86 §

Vatten- och livsmedelsburna sjukdomar

Vid bekämpning av vatten- och livsmedelsburna sjukdomar ska också iakttas vad som bestäms i hälsoskyddslagen (763/1994) och livsmedelslagen.

87 §

Anmälan om införsel av mikrober

Införsel av mikrober eller delar av dem som innebär en risk för spridning av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska före införseln anmälas till Institutet för hälsa och välfärd.

Anmälningsskyldigheten gäller dock inte patient- och kvalitetssäkringsprover som förs in i landet till sådana laboratorier som avses i 18 för laboratorieundersökningar som gäller vård och behandling av patienter eller kvalitetssäkring.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

88 §

Hänvisning till strafflagen

Om straff för brott mot bestämmelser eller allmänna eller särskilda föreskrifter som utfärdats för att förhindra att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids bestäms i 44 kap. 2 § i strafflagen (39/1889).

89 §

Handräckning

Om Institutet för hälsa och välfärd, regionförvaltningsverket, det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar, den läkare som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar eller den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar konstaterar att spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras på något annat sätt, ska polisen, räddningsmyndigheten eller försvarsmakten på begäran av någon av dem lämna handräckning. Bestämmelser om handräckning som lämnas av Gränsbevakningsväsendet finns i gränsbevakningslagen (578/2005).

90 §

Ändringssökande

I beslut som avses i denna lag kan ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ett beslut av förvaltningsdomstolens kan, med undantag för ärenden som gäller återkallande av tillstånd enligt 18 § 4 mom., överklagas genom besvär bara om högsta domstolen beviljar besvärshöjning.

91 §

Verkställighet av beslut

Beslut enligt 16, 57—67 och 69—71 § får verkställas genast även om de överklagas.

När ändring har sökts kan besvärmyndigheten vägra att verkställa beslutet eller förordna att det avbryts.

92 §

Skyndsam behandling

De ärenden enligt denna lag som gäller överklagande av beslut om avstängning från förvärvsarbete, läroanstalt eller dagvård, vård och läkemedelsbehandling som ges oberoende av någons

Betänkande ShUB 24/2016 rd

vilja, begränsning av kontakter, isolering och karantän samt isolering eller karantän i utrymmen som kan låsas från utsidan ska behandlas skyndsamt.

93 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 48 § ska dock tillämpas först **ett år efter det att denna lag har trätt i kraft.**

Genom denna lag upphävs lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986).

2.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 1 kap. 4 § 6 punkten, 8 kap. 1 § 2 mom., 15 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten,
av dem 1 kap. 4 § 6 punkten sådan den lyder i lag 459/2006, 8 kap. 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag 678/2014 och 15 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 19/2012,
fogas till lagens 8 kap. en ny 1 a § och till 11 kap. en ny 13 §, som följer:

1 kap.

Lagens syfte och tillämpningsområde

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

6) dagpenningsförmån sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning, föräldradagpenning, specialvårdspenning, dagpenning vid smittsam sjukdom enligt 82 § i lagen om smittsamma sjukdomar

Betänkande ShUB 24/2016 rd

(/) samt donationsdagpenning enligt 18 § 2 mom. i lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål (101/2001).

8 kap.

Sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning

1 §

Sjukdagpenning

Vad som i denna lag föreskrivs om sjukdagpenning, gäller i tillämpliga delar också den donationsdagpenning som avses i 1 kap. 4 § 6 punkten.

1 a §

Dagpenning vid smittsam sjukdom

Till försäkrade som har förordnats att utebli från sitt arbete eller hållas isolerade eller i karantän för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom betalas dagpenning vid smittsam sjukdom som ersättning för inkomstbortfall. Dagpenning vid smittsam sjukdom betalas också till vårdnadshavare när ett barn under 16 år av de skäl som anges ovan förordnats att stanna hemma och vårdnadshavaren på grund av det är förhindrad att utföra sitt förvärvsarbete.

Dagpenning vid smittsam sjukdom betalas till arbetsgivaren till den del arbetstagaren på grundval av anställningen har rätt till lön eller motsvarande ersättning för den tid som han eller hon har förordnats att utebli från sitt förvärvsarbete eller hållas isolerad eller i karantän för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom och när det i anställningsvillkoren avtalats om att dagpenningen eller en del av den ska betalas till arbetsgivaren. Dagpenning vid smittsam sjukdom betalas inte till arbetstagaren för samma tid till den del förmånen motsvarar lönen.

Om inte annat föreskrivs särskilt, ska i fråga om dagpenning vid smittsam sjukdom tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om sjukdagpenning. På dagpenning vid smittsam sjukdom tillämpas dock inte bestämmelserna om sjukdagpenning i 7 kap. 1–3 §, 8 kap. 1–4 a §, 5 a §, 6 § 2 mom., 7–10 §, 11 kap. 1 §, 3–7 § samt 12 kap. 2–4 §, 6–8 § och 11 § i denna lag.

Betänkande ShUB 24/2016 rd

11 kap.

Beloppet av dagpenningförmånerna

13 §

Beloppet av dagpenningen vid smittsam sjukdom

Dagpenningen vid smittsam sjukdom bestäms på grundval av den lön som den försäkrade skulle ha fått i sitt anställnings- eller tjänsteförhållande om inte han eller hon med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar hade förordnats att utebli från sitt förvärvsarbete eller hållas isolerad eller i karantän. Beloppet av dagpenningen är en tjugofemtedel av månadsinkomsten. Om det inte läggs fram tillförlitliga uppgifter om beloppet av inkomstbortfallet, bestäms dagpenningen vid smittsam sjukdom på grundval av den lön som den försäkrade fick omedelbart innan han eller hon förordnades att utebli från sitt förvärvsarbete.

Företagares dagpenning vid smittsam sjukdom är en trehundrededel av den årsinkomst som fastställts vid beskattningen enligt de pensionslagar, dvs. lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare, som gällde när förmånen började. För försäkrade som inte är skyldiga att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare bestäms dagpenningen vid smittsam sjukdom utifrån den arbetsinkomst som avses i 2 § 2 mom.

Till försäkrade som under den tid de är avstängda från sitt arbete utför annat arbete betalas dagpenning vid smittsam sjukdom bara upp till ett belopp som motsvarar inkomstbortfallet.

15 kap.

Verkställighet

4 §

Tidsfrister för ansökan om dagpenningförmåner

Dagpenningförmåner ska sökas som följer:

1) sjukdagpenning inom två månader från arbetsoförmågans början och partiell sjukdagpenning, dagpenning vid smittsam sjukdom och donationsdagpenning inom två månader från den dag från och med vilken sökanden önskar få förmånen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om rätten till dagpenning och ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om smittsamma sjukdomar har börjat innan denna lag träder i kraft, tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

3.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) 5 § 1 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag 367/1996, som följer:

5 §

Avgiftsfria hälsovårdstjänster

Avgiftsfria är följande hälsovårdstjänster:

4) vaccinering enligt lagen om smittsamma sjukdomar (/), undersökning och behandling av allmänfarliga smittsamma sjukdomar och läkemedel som ordineras för behandlingen samt isolering av den som har eller misstänks ha insjuknat, undersökning och behandling av hivinfektion och gonorré samt klamydiainfektion som överförs sexuellt, likaså läkemedel som ordineras för behandling av övervakningspliktig smittsam sjukdom,

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om patientens ställning och rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1636/2015, som följer:

Betänkande ShUB 24/2016 rd

3 §

Rätt till god hälso- och sjukvård samt till gott bemötande

Var och en som varaktigt bor i Finland har utan diskriminering och inom gränserna för de resurser som vid respektive tidpunkt står till hälso- och sjukvårdens förfogande rätt till sådan hälso- och sjukvård som hans eller hennes hälsotillstånd förutsätter. I fråga om sådana personers rätt till vård som tillfälligt vistas i Finland gäller vad som föreskrivs särskilt eller vad som avtalas om det mellan stater på basis av ömsesidighet. I fråga om kommunernas och statens skyldighet att ordna hälso- och sjukvårdstjänster gäller dessutom vad som särskilt bestäms i folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård, hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), lagen om smittsamma sjukdomar (/), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och lagen om hälsovården inom försvarsmakten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 62 och 65 § i läkemedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i läkemedelslagen (395/1987) 62 § 1 mom. 2 punkten och 65 § 2 mom., av dem 62 § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 895/1996 och 65 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1340/2010 som följer:

62 §

Från sjukhusapotek eller läkemedelscentraler för vilka en kommun eller samkommun är huvudman kan utan hinder av 61 § expedieras

2) vaccin som avses i 81 § i lagen om smittsamma sjukdomar (/) till privata verksamheter för social- och hälsovården inom kommunen eller samkommunen i fråga eller en kommun som gränsar till dem,

Betänkande ShUB 24/2016 rd

65 §

Dessutom kan från sjukhusapotek och läkemedelscentraler utan ersättning ges läkemedel i samband med sådant upplysningsarbete som gäller folkhälsan och sådan rådgivning i fråga om förebyggande av havandeskap som avses i 13 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och sådan upplysningsverksamhet och förebyggande verksamhet som avses i 26 § i samma lag. På motsvarande sätt kan vaccin som avses i 81 § i lagen om smittsamma sjukdomar och läkemedel som avses i 5 § 4 punkten i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) ges utan ersättning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 74 § i hälso- och sjukvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) 74 §, som följer:

74 §

Smittsamma sjukdomar

Bestämmelser om arbetet med att bekämpa smittsamma sjukdomar finns i lagen om smittsamma sjukdomar (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (669/2008) 2 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 1637/2015, som följer:

2 §

Uppgifter

Verket ska sköta följande:

1) den tillståndsförvaltning, styrning och tillsyn som föreskrivs för verket i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården (817/2015), folkhälsolagen (66/1972), lagen om företagshälsovård (1383/2001), lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990), lagen om smittsamma sjukdomar (/), lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987), lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007), lagen om elektroniska recept (61/2007), socialvårdslagen (1301/2014), lagen om tillsyn över privat socialservice (922/2011), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), hälsoskyddslagen (763/1994), alkohollagen (1143/1994), tobakslagen (549/2016), gentekniklagen (377/1995), lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010) och lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (1635/2015),

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande ShUB 24/2016 rd

8.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om förvaltningsdomstolarna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999) 7 § 1 mom. 5 punkten, sådan den lyder i lag 699/2005, som följer:

7 §

Sakkunnigledamöter

I förvaltningsdomstolen deltar en sakkunnigledamot i behandlingen och avgörandet av

5) ärenden som avses i lagen om smittsamma sjukdomar (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om domstolsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om domstolsavgifter (1455/2015) 5 § 9 punkten som följer:

5 §

Avgiftsfria prestationer

Avgifter enligt denna lag tas inte ut

Betänkande ShUB 24/2016 rd

9) i ärenden enligt lagen om smittsamma sjukdomar (/), lagen om missbrukarvård (41/1986) och mentalvårdslagen (1116/1990),

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 10 kap. 1 § i fängelselagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fängelselagen (767/2005) 10 kap. 1 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1640/2015, som följer:

10 kap.

Social- och hälsovård

1 §

Hälso- och sjukvård för fångar

Bestämmelserna i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om smittsamma sjukdomar (/) och lagen om företagshälsovård (1383/2001) ska iakttas när hälso- och sjukvården ordnas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 44 kap. 2 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 44 kap. 2 § 2 punkten, sådan den lyder i lag 400/2002, som följer:

44 kap.

Om brott som äventyrar andras hälsa och säkerhet

2 §

Hälsoskyddsförseelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

2) bryter mot den skyldighet att förhindra att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids som anges i allmänna eller särskilda beslut om obligatorisk hälsokontroll enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar (/), om karantän enligt 60 § i den lagen eller om isolering enligt 63 § i den lagen eller i en med stöd av 54 § i lagen om smittsamma sjukdomar utfärdad förordning som gäller obligatoriska vaccinationer

skall, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag, för *hälsoskyddsförseelse* dömas till böter eller fängelse i högst tre månader.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 6 kap. i häktningsslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i häktningsslagen (768/2005) 6 kap. 1 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1641/2015, som följer:

6 kap.

Social- och hälsovård

1 §

Hälso- och sjukvård för häktade

Bestämmelserna i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), mentalvårdslagen, lagen om smittsamma sjukdomar (/) och lagen om företagshälsovård (1383/2001) ska iakttas när hälso- och sjukvården ordnas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 5 § i livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelslagen (23/2006) 5 §, sådan den lyder i lag 295/2915, som följer:

Betänkande ShUB 24/2016 rd

5 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om kraven när det gäller hälsotillståndet hos personer som hanterar livsmedel finns också i lagen om smittsamma sjukdomar (/). I hälsoskyddslagen (763/1994) föreskrivs om kvaliteten på hushållsvatten och förebyggande av vattenburna sjukdomar. Bestämmelser om bekämpande av djursjukdomar som inverkar på livsmedelssäkerheten och sjukdomar som sprids från djur till människor finns också i lagen om djursjukdomar (441/2013). I lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996) föreskrivs om kraven och övervakningen när det gäller införsel av livsmedel av animaliskt ursprung från länder utanför Europeiska gemenskapen. I strålskyddslagen (592/1991) föreskrivs om grunderna för bedömning av strålsäkerheten i fråga om livsmedel. I lagen om tillsyn över ekologisk produktion (294/2015) föreskrivs om ekologisk produktion och märkning av ekologiskt producerade produkter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om djursjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om djursjukdomar (441/2013) 4 § 2 mom. som följer:

4 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om åtgärder för att skydda befolkningen från sjukdomar som smittar från djur finns också i lagen om smittsamma sjukdomar (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av 5 kap. 1 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) 5 kap. 1 § 2 mom.
som följer:

5 kap.

Hälso- och sjukvård

1 §

Hälso- och sjukvård

Bestämmelserna i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), mentalvårdslagen och lagen om smittsamma sjukdomar (/) ska iakttas när hälso- och sjukvård ordnas för frihetsberövade.

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag

om ändring av 168 § i luftfartslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i luftfartslagen (864/2014) 168 § 1 mom. som följer:

168 §

Ingripande i ett luftfartygs färd i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom

I syfte att förhindra att en i 4 § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar (/) avsedd allmänfarlig smittsam sjukdom sprids får Trafiksäkerhetsverket via leverantören av flygtrafikledningstjänster beordra ett luftfartyg att landa på en sådan flygplats där det finns beredskap att vidta åtgärder enligt artikel 20 i Världshälsoorganisationens internationella hälsoreglemente (2005) (FördrS 51/2007) och enligt bilaga 1 till hälsoreglementet (flygplats för medicinska undersökningar).

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av 21 § i lagen om ett förvaltningsförsök i Kajanalands län

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett förvaltningsförsök i Kajanalands län (343/2003) 21 § 2 mom. 4 punkten, så-
dan den lyder i lag 508/2011, som följer:

Betänkande ShUB 24/2016 rd

21 §

Landskapet Kajaland samkommun för social- och hälsovård

I landskapet sköter samkommunen de uppgifter som har ålagts kommunen eller samkommunen i

4) lagen om smittsamma sjukdomar (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

18.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om statsandel för kommunal basservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009) 1 § 1 mom. 19 punkten, så-
dan den lyder i lag 1294/2013, som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på statsandel som beviljas för driftskostnader i fråga om sådana uppgifter
för kommunerna (*statsandelsåliggande*) om vilka det föreskrivs i

19) lagen om smittsamma sjukdomar (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande ShUB 24/2016 rd

Utskottets förslag till uttalanden

1. *Riksdagen förutsätter att regeringen senast under 2018 utreder hur lagen påverkar utlänningars benägenhet att söka sig till Finland för behandling av smittsamma sjukdomar och vilka kostnader detta medför samt hur den regionala enhetligheten i fråga om behandling av smittsamma sjukdomar utfallit. Utifrån uppföljningen ska regeringen vid behov utan dröjsmål lämna riksdagen en proposition om ändring av lagstiftningen.*
2. *Riksdagen förutsätter att regeringen senast under 2018 utreder behovet av att mer heltäckande än i dag registrera utlänningar som vårdas för smittsamma sjukdomar.*

Helsingfors 8.11.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuula Haatainen sd
vice ordförande Hannakaisa Heikkinen cent
medlem Outi Alanko-Kahiluoto gröna
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Arja Juvonen saf
medlem Niilo Keränen cent
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Sanna Lauslahti saml
medlem Aino-Kaisa Pekonen vänst
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Vesa-Matti Saarakkala saf
medlem Sari Sarkomaa saml
ersättare Hanna Kosonen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.

Betänkande ShUB 24/2016 rd
Reservation

RESERVATION

Motivering

Totalrevideringen av lagen om smittsamma sjukdomar svarar på de föränderliga utmaningarna inom bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Genom lagförslagen regleras möjligheterna att bekämpa smittsamma sjukdomar såväl under normala förhållanden som under exceptionella förhållanden. Lagen förtydligar myndigheternas ansvar och ledningsuppgifter.

I utskottets betänkande ingår två förslag till uttalanden. Enligt dem ska regeringen utreda hur lagen påverkar benägenheten att söka behandling av smittsamma sjukdomar och vilka kostnader detta medför samt behovet av att mer heltäckande än i dag registrera utlänningar som vårdas för smittsamma sjukdomar. Utifrån sakkunnigutfrågningen ser vi det inte som sannolikt att lagen om smittsamma sjukdomar i den form den föreslagits skulle utgöra någon särskild attraktionsfaktor eller att det utifrån det nu aktuella lagförslaget bör göras sådana utredningar som avses i uttalandena. Vi kan därför inte omfatta de uttalanden utskottet föreslår i betänkandet. Vi anser att de resurser som behövs för utredningarna hellre bör användas exempelvis för att utveckla förebyggandet av smittsamma sjukdomar.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen forkastar utskottets förslag till uttalanden.

Helsingfors 8.11.2016

Tuula Haatainen sd
Anneli Kiljunen sd
Eeva-Johanna Eloranta sd
Veronica Rehn-Kivi sv
Outi Alanko-Kahiluoto gröna
Aino-Kaisa Pekonen vänst